

Jurnalul Oficial

al Uniunii Europene

C 144

Ediția în limba română

Comunicări și informări

Anul 53

3 iunie 2010

<u>Numărul informării</u>	Cuprins	Pagina
I	<i>Rezoluții, recomandări și avize</i>	
	AVIZE	
	Consiliu	
2010/C 144/01	Avizul Consiliului privind programul de stabilitate actualizat al Maltei pentru perioada 2009-2012	1
2010/C 144/02	Avizul Consiliului privind programul de stabilitate actualizat al Portugaliei pentru perioada 2009-2013	6
2010/C 144/03	Avizul Consiliului privind programul de convergență actualizat al României pentru perioada 2009-2012	12
2010/C 144/04	Avizul Consiliului privind programul de stabilitate actualizat al Slovaciei pentru perioada 2009-2012	17
2010/C 144/05	Avizul Consiliului privind programul de stabilitate actualizat al Sloveniei pentru perioada 2009-2013	22

RO

Preț:
3 EUR

(continuare în pagina următoare)

II Comunicări

COMUNICĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

Comisia Europeană

2010/C 144/06	Autorizație pentru ajutoarele de stat acordate în conformitate cu articolele 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene – Cazuri față de care Comisia nu prezintă obiecții ⁽¹⁾	27
---------------	--	----

IV Informări

INFORMĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

Comisia Europeană

2010/C 144/07	Rata de schimb a monedei euro	30
2010/C 144/08	Comunicarea Comisiei în cadrul aplicării Directivei 2002/40/CE ⁽¹⁾ (<i>Publicarea titlurilor și referințelor standardelor armonizate sub directivă</i>)	31

INFORMĂRI PROVENIND DE LA STATELE MEMBRE

2010/C 144/09	Comunicarea Comisiei în temeiul articolului 16 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate – Obligații de serviciu public pentru servicii aeriene regulate ⁽¹⁾	32
2010/C 144/10	Comunicarea Comisiei în temeiul articolului 16 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate – Obligații de serviciu public pentru servicii aeriene regulate ⁽¹⁾	33

⁽¹⁾ Text cu relevanță pentru SEE

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

CONSILIU

AVIZUL CONSILIULUI

privind programul de stabilitate actualizat al Maltei pentru perioada 2009-2012

(2010/C 144/01)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

estimează că scăderea bruscă simultană a importurilor a dus la o contractare semnificativă a deficitului extern în 2009.

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei,

după consultarea Comitetului economic și financiar,

EMITE PREZENTUL AVIZ:

Încetinirea activității economice și o serie de elemente nerecurente cu efect de creștere a cheltuielilor din 2008 au dus la adâncirea considerabilă a deficitului public în 2008-2009 comparativ cu 2007. În acest context și dată fiind ponderea ridicată a datoriei, Consiliul a decis la 7 iulie 2009 că în Malta exista un deficit public excesiv, iar la 16 februarie 2010 a adoptat o recomandare pentru corectarea acestei situații până în 2011. Pe lângă restabilirea unei poziții bugetare solide și îmbunătățirea sustenabilității fiscale pe termen lung, dată fiind creșterea preconizată a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației, Malta se confruntă totodată cu provocarea creșterii competitivității pentru a întări reziliența economiei la șocurile externe viitoare. Pentru aceasta va fi nevoie, pe de o parte, de creșterea capitalului uman, exploatarea potențialului de afaceri și continuarea eforturilor pentru a trece la activități cu valoare adăugată mai ridicată și, pe de altă parte, de promovarea unui proces eficient de stabilire a salariilor care să permită o corelare strânsă a evoluției salariilor cu evoluția productivității.

(1) La 26 aprilie 2010 Consiliul a examinat programul de stabilitate actualizat al Maltei pentru perioada 2009-2012.

(2) Criza mondială a afectat Malta în principal prin intermediul comerțului, impactul asupra sectorului financiar rămânând limitat. În 2009, activitatea economică s-a contractat odată cu reducerea puternică a exporturilor și a investițiilor, în timp ce, conform estimărilor, consumul privat a rămas relativ stabil datorită rezilienței ocupării forței de muncă și unor măsuri de redresare conforme cu Planul european de redresare economică (PERE). Se

(3) Deși declinul constat al PIB-ului real în contextul crizei este în mare măsură ciclic, nivelul PIB-ului potențial a fost la rândul său influențat negativ. În plus, criza ar putea afecta și creșterea potențială pe termen mediu prin reducerea investițiilor și prin creșterea posibilă a șomajului structural. Mai mult, impactul crizei economice accentuează efectele negative ale îmbătrânirii populației asupra producției potențiale și asupra sustenabilității finanțelor publice. În acest context va fi esențial să se accelereze ritmul reformelor structurale pentru a susține creșterea potențială. În special, este important ca Malta să realizeze noi reforme în sectorul educației și în cel al concurenței.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1. Documentele la care se face trimitere în textul de față sunt disponibile la adresa: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

- (4) Scenariul macroeconomic aflat la baza programului estimează că PIB-ul real își va relua creșterea pozitivă în 2010 (1,1 %), după o contractare de 2 % estimată pentru 2009, urmată de o nouă redresare, până la o rată medie de 2,6 %, în restul perioadei acoperite de program.

Evaluat pe baza informațiilor disponibile în prezent⁽¹⁾, acest scenariu pare să se bazeze pe ipoteze de creștere a PIB-ului real plauzibile pentru 2010 și optimiste pentru perioada ulterioară. În plus, la nivelul componentei creșterii, creșterea preconizată a cererii interne pare să fie optimistă pentru întreaga perioadă de programare. Previ-ziunile din program referitoare la inflație par să indice o inflație redusă.

- (5) Deficitul public pentru 2009 este estimat în program la 3,8 % din PIB. Îmbunătățirea în raport cu 2008, când deficitul a atins nivelul de 4,7 % din PIB, trebuie privită în contextul unor elemente nerecurente cu efect de creștere a cheltuielilor din acel an. Deficitul global, excluzând aceste elemente, a crescut în 2009 din cauza impactului crizei în special asupra veniturilor din impozite indirecte. Măsurile de redresare adoptate în conformitate cu Planul european de redresare economică (PERE) reprezentând aproximativ 0,7 % din PIB au fost, potrivit autorităților, pe deplin echilibrate de măsurile de compensare. Conform programului, politica bugetară va fi în linii mari neutră în 2010, devenind restrictivă în 2011, în acord cu strategia de retragere promovată de Consiliu și pentru a corecta deficitul excesiv până în 2011. În 2012, pe fondul unei rate de creștere preconizate drept ridicată, nivelul deficitului ar urma să se stabilizeze, indicând o orientare bugetară expansionistă.
- (6) Situat la nivelul de 3,9 % din PIB în 2010, deficitul ar urma să se stabilizeze în linii generale comparativ cu 2009. Deficitul primar ar urma să aibă o evoluție identică, situându-se la nivelul de 0,6 % din PIB. La o primă vedere, obiectivul de deficit pentru 2010 este conform cu recomandarea formulată de Consiliu în temeiul articolului 126 alineatul (7) la 16 februarie 2010. Măsurile din bugetul pentru 2010 au un impact global neutru asupra poziției bugetare și constau, pe de o parte, în măsuri suplimentare de redresare pentru sprijinirea economiei și, pe de altă parte, în măsuri de consolidare.

Bugetul prevede o creștere a veniturilor cu 2,4 puncte procentuale din PIB în 2010, determinată, în ordinea crescătoare a importanței, de (i) măsuri discreționare de creștere a impozitelor și aplicarea mai riguroasă a reglementărilor fiscale, (ii) o creștere estimată a impozitelor și (iii) o creștere a veniturilor din alte categorii bazată pe creșterea fondurilor structurale ale UE. Se preconizează totodată o creștere a cheltuielilor cu 2,5 puncte procentuale din PIB, în principal din cauza creșterii investițiilor și a cheltuielilor din alte categorii. Costul măsurilor suplimentare de redresare este parțial compensat de

reducerea cheltuielilor cu salariile din sectorul public ca pondere în PIB, în principal datorită unui efect de bază favorabil (cheltuieli nerecurente din 2009), dar reflectând totodată o politică de limitare a angajărilor. Soldul structural, și anume soldul ajustat ciclic exceptând măsurile cu caracter excepțional și alte măsuri temporare, calculat conform metodologiei comune, ar urma, potrivit programului, să se deterioreze cu 0,25 puncte procentuale din PIB în 2010, ceea ce indică o orientare bugetară în general neutră.

- (7) Obiectivul principal al strategiei bugetare pe termen mediu prevăzute în program este reducerea deficitului sub 3 % din PIB în 2011, termenul-limită pentru corecția deficitului excesiv stabilit de Consiliu, și stabilizarea ponderii deficitului în 2012. În termeni structurali, poziția bugetară ar urma să se îmbunătățească cu 0,75 puncte procentuale din PIB în 2011, pentru a se înrăutăți însă din nou cu 0,5 puncte procentuale în 2012 și a se îndepărta astfel de obiectivul pe termen mediu (OTM) stabilit de Malta pentru poziția bugetară. Obiectivul pe termen mediu (OTM) al Maltei constă într-o poziție echilibrată în termeni structurali care, ținând seama de cele mai recente prognoze și de nivelul datoriei, reflectă obiectivele pactului. Programul nu prevede atingerea OTM în perioada de programare. Reducerea deficitului global în 2011 se va realiza, conform planificării, printr-o reducere a ponderii cheltuielilor care va compensa scăderea preconizată a ponderii veniturilor, în timp ce relativa stabilizare din 2012 va fi rezultatul unei noi reduceri a ambelor ponderi. Aceste evoluții nu sunt susținute suficient prin măsuri concrete, deși retragerea măsurilor temporare de redresare după 2010 și continuarea politicii de limitare a angajărilor din sectorul public ar trebui să contribuie la restrângerea cheltuielilor. Creșterea anuală a cheltuielilor ar urma să încetinească, fiind de 1,8 % în 2011 și de 2,7 % în 2012, comparativ cu 9,3 % în 2010.

Ca pondere în PIB, remunerarea salariaților, consumul intermediar, investițiile publice și alte cheltuieli contribuie la reducerea generală a cheltuielilor între 2010 și 2012, în timp ce transferurile sociale rămân stabile, ceea ce indică o dinamică relativ puternică a pensiilor în special. În ceea ce privește veniturile, după creșterea impozitelor în 2010, preconizată în program, impozitele indirecte ar urma să scadă ca pondere în PIB atât în 2011, cât și în 2012, în timp ce impozitele directe ar trebui să crească în 2011 și să se stabilizeze în 2012.

- (8) Rezultatele bugetare s-ar putea dovedi mai slabe decât cele anticipate în program în întreaga perioadă de programare. Mai exact, scenariul macroeconomic aflat la baza proiecțiilor bugetare pare a fi optimist, în special după 2010. Contribuția pe care se estimează că o vor avea creșterea impozitelor și respectarea mai strictă a normelor fiscale la creșterea înscrisă în buget a ponderii impozitelor în 2010 pare optimistă și reprezintă un risc pentru proiecțiile fiscale în întreaga perioadă de programare. În plus, având în vedere derapajele recente, amploarea ajustării preconizate și lipsa informațiilor referitoare la măsurile concrete aflate la baza reducerii planificate a ponderii cheltuielilor în perioada de programare, nu pot fi excluse depășirile plafoanelor de cheltuieli. Trebuie remarcat faptul că

⁽¹⁾ Evaluarea ia în calcul previziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009, dar și alte informații care au devenit disponibile ulterior.

pentru 2010, programul precizează că „evoluția componentelor veniturilor și ale cheltuielilor va fi monitorizată îndeaproape și se vor lua măsuri suplimentare, dacă va fi necesar”.

- (9) Potrivit prognozelor, rata datoriei va depăși valoarea de referință din tratat în întreaga perioadă de programare. Programul prevede un nivel al datoriei publice brute de 66,8 % din PIB în 2009, în creștere față de un nivel sub 64 % în 2008. Contractarea PIB-ului real și deficitul primar modest au contribuit la creșterea ponderii datoriei. Se presupune că ponderea datoriei va crește în continuare în 2010, cu aproape 2 puncte procentuale, pentru a scădea apoi la aproximativ 67 % din PIB în 2012, sub efectul ratelor de creștere economică preconizate ca fiind favorabile și al revenirii planificate la un ușor excedent primar în ultimii ani ai perioadei de programare. Având în vedere riscurile care amenință obiectivele bugetare, evoluția ponderii datoriei ar putea fi mai nefavorabilă decât s-a prevăzut în program.
- (10) Proiecțiile pe termen mediu, până în 2020, în privința datoriei, care estimează o redresare treptată a PIB-ului la ratele de creștere prevăzute înainte de criză și o întoarcere a ponderii impozitelor la nivelurile de dinaintea crizei, incluzând creșterea conform previziunilor a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației, arată că strategia bugetară prezentată în program pentru perioada anterioară anului 2012, luată ca atare, fără alte modificări la nivel de politici, nu ar fi suficientă pentru a stabiliza ponderea datoriei în PIB până în 2020.
- (11) În Malta, impactul bugetar pe termen lung al îmbătrânirii demografice este net superior mediei din UE. Poziția bugetară din 2009 prevăzută în program accentuează impactul bugetar al îmbătrânirii populației asupra deficitului de sustenabilitate. Asigurarea unor excedente primare ridicate pe termen mediu și punerea în aplicare a unor măsuri de reformă pentru atenuarea creșterii proiectate a cheltuielilor generate de îmbătrânirea populației ar contribui la reducerea riscurilor la care este supusă sustenabilitatea finanțelor publice, estimate drept ridicate în Raportul Comisiei privind sustenabilitatea din 2009 ⁽¹⁾.
- (12) Depășirile cheltuielilor înregistrate din 2008, în special în domeniul remunerării angajaților și în cel al sănătății, sunt legate de unele deficiențe ale cadrului bugetar al Maltei. Printre aceste deficiențe se numără absența unor plafoane de cheltuieli obligatorii, deficiențe la nivelul disciplinei în execuția bugetară, absența unei instituții independente implicate în procesul bugetar și o integrare limitată a strategiei pe termen mediu în întocmirea bugetului. Programul recunoaște importanța unei guvernante fiscale solide

pentru a garanta existența unor finanțe publice sănătoase și sustenabile și precizează că guvernul caută activ modalități de îmbunătățire a cadrului fiscal instituțional. Îmbunătățirile aduse până în prezent sunt relativ limitate. Acestea se referă la administrarea furnizării de servicii publice și la metodele de gestionare din administrația publică. Se prevede totodată introducerea unui nou sistem contabil pentru administrație.

- (13) Se pare că eficiența cheltuielilor publice din Malta poate fi îmbunătățită, în special în sectorul educației, al sănătății, al infrastructurii publice și al serviciilor generale. Îmbunătățirea eficienței cheltuielilor devine și mai importantă dacă se dorește limitarea creșterii acestora fără a compromite nivelul serviciilor oferite. Dacă eforturile de limitare a creșterii cheltuielilor îmbunătățind în același timp eficiența acestora dau rezultate, aceasta ar permite realocarea resurselor către categorii de cheltuieli care favorizează creșterea și ar spori eficacitatea instrumentului de politică fiscală pentru a răspunde evoluției circumstanțelor macroeconomice. Reducerile cheltuielilor prevăzute în program, în special în domeniul remunerării angajaților și al consumului intermediar, vizează în general raționalizarea cheltuielilor fără a afecta nivelul și calitatea serviciilor oferite, însă va fi un obiectiv greu de atins. Întrucât sa constatat recent că întreprinderile care se confruntă cu probleme de lichiditate pot amâna plata impozitelor datorate, ar trebui consolidate respectarea și aplicarea legislației fiscale. Programul confirmă angajamentul guvernului de a-și intensifica eforturile pentru a combate evaziunea fiscală și fraudă din domeniul transferurilor drepturilor sociale.
- (14) Per ansamblu, strategia bugetară din 2010 prevăzută în program este conformă cu recomandările adresate de Consiliu în temeiul articolului 126 alineatul (7). Cu toate acestea, având în vedere riscurile care amenință obiectivele în materie de deficit, este posibil ca începând cu 2011 strategia bugetară să nu mai corespundă recomandărilor Consiliului. Mai exact, deși îmbunătățirea structurală planificată reprezintă 0,75 puncte procentuale din PIB, conform recomandărilor, planurile de consolidare pentru 2011 ar trebui să fie susținute cu măsuri concrete, iar autoritățile ar trebui să fie pregătite să adopte noi măsuri de consolidare în eventualitatea în care riscul unei creșteri a PIB-ului și al unei evoluții a veniturilor mai puțin favorabile și cel al unor eventuale derapaje se concretizează. Dacă va exista o reacție adecvată la aceste riscuri și planurile de consolidare vor fi puse în aplicare integral, strategia bugetară pare a fi suficientă pentru a aduce din nou ponderea datoriei publice pe o traiectorie descendentă în 2011-2012, ceea ce ar corespunde în mare recomandărilor Consiliului.

Pentru anul final, 2012, programul prevede o îndepărtare și mai mare de OTM, în locul unui progres treptat spre atingerea acestuia, ceea ce nu corespunde cerințelor Pactului de stabilitate și creștere. Un ritm al consolidării mai ambițios decât cel prevăzut în program ar fi de asemenea justificat având în vedere riscurile ridicate care amenință sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice, iar adoptarea unor măsuri pentru consolidarea monitorizării finanțelor publice în cursul exercițiului și a

⁽¹⁾ În concluziile din 10 noiembrie 2009 referitoare la sustenabilitatea finanțelor publice, „Consiliul solicită statelor membre să își canalizeze atenția asupra strategiilor orientate spre sustenabilitate în programele privind stabilitatea și convergența pe care urmează să le elaboreze” și „invită Comisia, alături de Comitetul pentru politică economică și de Comitetul economic și financiar, să continue elaborarea de metodologii pentru evaluarea sustenabilității pe termen lung a finanțelor publice în timp util pentru următorul raport privind sustenabilitatea”, care este prevăzut pentru 2012.

cadrul bugetar pe termen mediu ar putea contribui la limitarea riscurilor care amenință obiectivele în materie de deficit menționate mai sus.

- (15) În ceea ce privește cerințele în materie de date specificate în codul de conduită pentru programele de stabilitate și de convergență, programul furnizează toate datele obligatorii și majoritatea datelor opționale ⁽¹⁾. În recomandările sale revizuite din 16 februarie 2010, formulate în temeiul articolului 126 alineatul (7) pentru a pune capăt situației de deficit excesiv, Consiliul a invitat totodată Malta să includă un raport cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a acestor recomandări într-un capitol separat din actualizările programului de stabilitate. Malta a respectat parțial această recomandare. Concret, Malta nu a detaliat suficient măsurile care sprijină consolidarea bugetară de 1 punct procentual din PIB necesară pentru corecția deficitului în 2011.

Concluzia generală este că, potrivit programului, deficitul public ar urma să se stabilizeze în general în 2010 (la 3,9 % din PIB), pentru a scădea ulterior puțin sub valoarea de referință de 3 % din PIB în 2011, termenul stabilit de Consiliu pentru corecția deficitului excesiv. În 2012, ultimul an acoperit de program, deficitul ar urma să se stabilizeze din nou, în loc să progreseze în direcția atingerii obiectivului pe termen mediu al Maltei, acela al unui buget echilibrat în termeni structurali. Datoria publică brută ar urma să atingă o valoare maximă de aproape 69 % din PIB în 2010, pentru a scădea ușor ulterior. Deficitul și datoria ar putea fi mai ridicate decât se prevăzuse în întreaga perioadă acoperită de program, în special din cauza (i) creșterii fiscale așteptate și, mai ales după 2010, a unui scenariu macroeconomic optimist și (ii) a posibilelor depășiri ale plafoanelor de cheltuieli, având în vedere derapajele recente, amploarea ajustării preconizate și lipsa informațiilor referitoare la măsurile concrete aflate la baza reducerii planificate a ponderii cheltuielilor în perioada de programare. Deși obiectivul în materie de deficit pentru 2010 stabilit în buget a fost confirmat, astfel cum recomandase Consiliul, va fi important să existe o reacție adecvată la aceste riscuri, care să constea în detalierea măsurilor concrete care stau la baza strategiei și în adoptarea unor măsuri de consolidare suplimentare în cazul unei creșteri economice sau a veniturilor mai slabe decât se prevăzuse în program sau în cazul concretizării riscului de derapaje în materie de cheltuieli. În plus, strategia avută în vedere pentru 2012 trebuie consolidată în mod semnificativ pentru a corespunde cerințelor Pactului de stabilitate și creștere. Pe lângă atingerea unei poziții bugetare solide și îmbunătățirea sustenabilității pe termen lung prin noi reforme pentru

limitarea creșterii preconizate a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației, Malta se confruntă totodată cu provocarea creșterii competitivității pentru a consolida rezistența economiei la șocurile externe viitoare. Pentru aceasta va fi nevoie de punerea în aplicare a unor măsuri de creștere a productivității și de promovarea unui proces eficient de stabilire a salariilor, care să permită o corelare strânsă a evoluției salariilor cu evoluția productivității.

Având în vedere evaluarea de mai sus și în lumina recomandării emise la 16 februarie 2010 în conformitate cu articolul 126 alineatul (7) TFUE, Malta este invitată:

- (i) să atingă obiectivul în materie de deficit de 3,9 % din PIB în 2010, adoptând, dacă va fi necesar, măsuri suplimentare de consolidare; să sprijine strategia de reducere a deficitului sub valoarea de 3 % din PIB în 2011 cu măsuri concrete și să fie pregătită să adopte noi măsuri de consolidare în cazul în care se concretizează riscurile legate de faptul că scenariul macroeconomic din program este mai optimist decât scenariul aflat la baza recomandării în temeiul articolului 126 alineatul (7); să își consolideze în mod substanțial strategia pentru 2012 pentru a asigura ajustarea către atingerea OTM în conformitate cu cerințele Pactului de stabilitate și creștere; să valorifice orice oportunitate în plus față de eforturile fiscale, astfel cum se prevede în recomandarea PDE, inclusiv cele care decurg din condiții economice mai bune, pentru a accelera reducerea nivelului ponderii datoriei publice brute către valoarea de referință de 60 % din PIB;
- (ii) având în vedere creșterea considerabilă prevăzută a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației, să îmbunătățească sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice prin punerea în aplicare a unor noi reforme ale sistemului de securitate socială;
- (iii) să consolideze caracterul obligatoriu al cadrului bugetar pe termen mediu, să îmbunătățească monitorizarea execuției bugetare în cursul anului, și să crească eficiența cheltuielilor publice, în special în sectorul sănătății.

Malta este invitată totodată să furnizeze, în capitolul consacrat PDE al programului de stabilitate, mai multe informații cu privire la măsurile generale care stau la baza consolidării prevăzute.

Tabel comparativ al principalelor previziuni macroeconomice și bugetare ⁽¹⁾

		2008	2009	2010	2011	2012
PIB real (variație %)	PS feb. 2010	2,1	- 2,0	1,1	2,3	2,9
	COM nov. 2009	2,1	- 2,2	0,7	1,6	n.a.
	PS dec. 2008	2,8	2,2	2,5	2,8	n.a.

⁽¹⁾ Mai exact, nu au fost furnizate datele referitoare la detaliile ajustării stoc-flux.

		2008	2009	2010	2011	2012
Inflație IAPC (%)	PS feb. 2010	4,7	1,8	1,7	2,0	2,0
	COM nov. 2009	4,7	2,0	2,0	2,2	n.a.
	PS dec. 2008	4,5	2,7	2,3	2,0	n.a.
Deviație PIB ⁽²⁾ (% din PIB potențial)	PS feb. 2010	1,3	- 1,8	- 1,7	- 0,6	1,3
	COM nov. 2009 ⁽³⁾	2,0	- 1,0	- 0,9	0,1	n.a.
	PS dec. 2008	0,1	- 0,3	- 0,5	0,5	n.a.
Capacitatea/necesarul net de finanțare în raport cu restul lumii (% din PIB)	PS feb. 2010	- 4,9	- 1,1	- 3,6	- 2,2	- 1,4
	COM nov. 2009	- 5,1	- 2,4	- 1,8	- 1,4	n.a.
	PS dec. 2008	- 5,1	- 3,1	- 2,7	0,7	n.a.
Venituri la bugetul general (% din PIB)	PS feb. 2010	40,2	41,4	43,8	43,3	42,5
	COM nov. 2009	40,3	41,2	41,9	42,1	n.a.
	PS dec. 2008	40,6	41,7	41,8	41,9	n.a.
Cheltuielile bugetului general (% din PIB)	PS feb. 2010	44,8	45,2	47,7	46,3	45,3
	COM nov. 2009	45,0	45,7	46,3	46,4	n.a.
	PS dec. 2008	43,9	43,2	42,1	40,7	n.a.
Soldul bugetului general (% din PIB)	PS feb. 2010	- 4,7	- 3,8	- 3,9	- 2,9	- 2,8
	COM nov. 2009	- 4,7	- 4,5	- 4,4	- 4,3	n.a.
	PS dec. 2008	- 3,3	- 1,5	- 0,3	1,2	n.a.
Sold primar (% din PIB)	PS feb. 2010	- 1,4	- 0,5	- 0,6	0,3	0,4
	COM nov. 2009	- 1,4	- 1,2	- 1,2	- 1,0	n.a.
	PS dec. 2008	0,0	1,9	3,0	4,3	n.a.
Sold ajustat ciclic ⁽²⁾ (% din PIB)	PS feb. 2010	- 5,1	- 3,1	- 3,3	- 2,7	- 3,3
	COM nov. 2009	- 5,4	- 4,2	- 4,1	- 4,4	n.a.
	PS dec. 2008	- 3,4	- 1,4	- 0,1	1,0	n.a.
Sold structural ⁽⁴⁾ (% din PIB)	PS feb. 2010	- 5,4	- 3,2	- 3,5	- 2,8	- 3,3
	COM nov. 2009	- 5,0	- 4,3	- 4,1	- 4,4	n.a.
	PS dec. 2008	- 3,7	- 1,7	- 0,2	0,9	n.a.
Datorie publică brută (% din PIB)	PS feb. 2010	63,6	66,8	68,6	68,0	67,3
	COM nov. 2009	63,8	68,5	70,9	72,5	n.a.
	PS dec. 2008	62,8	61,9	59,8	56,3	n.a.

Note:

(1) Previiziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009 au fost întocmite pe baza unui pre-buget.

(2) Deviațiile PIB și soldurile ajustate ciclic în conformitate cu programele, astfel cum au fost recalulate de serviciile Comisiei pe baza informațiilor din programe.

(3) Pe baza unei creșteri potențiale estimate de 1,3 %, 0,8 %, 0,6 % și, respectiv, 0,6 % în perioada 2008-2011.

(4) Sold ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și alte măsuri temporare. Măsurile cu caracter excepțional și alte măsuri temporare reprezintă 0,3 % din PIB în 2008, 0,1 % în 2009, 0,2 % în 2010, 0,1 % în 2011 și 2012, toate cu efect de reducere a deficitului, în conformitate cu cel mai recent program și 0,4 % din PIB în 2008, cu efect de creștere a deficitului, și 0,2 % în 2009, cu efect de reducere a deficitului, în conformitate cu previziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009.

Surse:

Programul de stabilitate (PS); Previiziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009 (COM); calculele serviciilor Comisiei.

AVIZUL CONSILIULUI

privind programul de stabilitate actualizat al Portugaliei pentru perioada 2009-2013

(2010/C 144/02)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei,

după consultarea Comitetului economic și financiar,

EMITE PREZENTUL AVIZ:

(1) La 26 aprilie 2010, Consiliul a examinat programul actualizat de stabilitate al Portugaliei pentru perioada 2009-2013⁽²⁾.

(2) Criza globală a surprins economia Portugaliei într-o situație de creștere economică lentă care dura de aproape un deceniu, reflectând deficiențe structurale, în special productivitatea și creșterea PIB-ului potențial scăzute. După stagnarea din 2008, PIB-ul real a înregistrat în 2009 o scădere de 2,7 %, determinată de reducerea cererii interne, mai ales a investițiilor și, într-o mai mică măsură, a consumului gospodăriilor, schimburile comerciale nete neavând un impact semnificativ asupra creșterii. Rata șomajului a crescut la 10 % spre sfârșitul anului 2009. Ca urmare a reducerii bruște a activității economice și a aplicării unor măsuri de stimulare,

deficitul public a crescut de la 2,8 % din PIB în 2008 la 9,4 % din PIB în 2009, dar această creștere reflectă și deficiențele deja existente, mai ales deficitul structural mare – chiar dacă în scădere – anterioare crizei. Pe baza unui deficit public planificat de peste 3 % din PIB în 2009 și a unei datorii în creștere, de peste 60 % din PIB, Consiliul a decis în decembrie 2009 că în Portugalia exista un deficit excesiv și a stabilit anul 2013 ca termen-limită pentru corecția acestuia. În același timp, în ciuda scăderii PIB-ului, persistă importante dezechilibre externe, finanțarea externă netă reprezentând 9,5 % din PIB, iar soldul net negativ al investițiilor străine depășind deja 110 % din PIB la sfârșitul anului 2009. Dezechilibrele externe sunt legate de erodarea concurenței, reflectând nu doar slaba creștere a productivității, ci și ajustarea insuficientă a costurilor forței de muncă, în primul rând în contextul creșterii concurenței pe piețele globale, mai ales în sectoare cu utilizare intensivă a forței de muncă, în care Portugalia deținea un avantaj comparativ și, în al doilea rând, în condițiile de finanțare destul de bune din ultimii ani. Totuși, tulburările financiare din timpul crizei au fost limitate. Vor fi necesare ajustări considerabile pentru a obține o îmbunătățire de durată a performanței economice. În domeniul fiscal, consolidarea este esențială pentru a ține sub control o datorie publică în creștere care, altminteri, subminează sustenabilitatea pe termen lung. În același timp, un obiectiv principal este acela de a stimula creșterea PIB-ului potențial, mai ales prin sporirea productivității și prin crearea de locuri de muncă în mod durabil. Eforturile neîntrerupte în acest sens ar contribui, de asemenea, la reducerea importantului dezechilibru extern, care va rămâne o povară pentru venitul național în următorii ani, având în vedere serviciul datoriei externe mari. Pentru reducerea dezechilibrului extern, va fi necesară reechilibrarea spre sectorul extern a surselor de creștere a PIB-ului, prin recâștigarea competitivității prin intermediul eforturilor de reformă structurală și al reducerii costurilor forței de muncă la un nivel inferior celui al partenerilor comerciali.

(3) Deși declinul constat al PIB-ului efectiv în contextul crizei este în mare măsură ciclic, nivelul producției potențiale este, de asemenea, afectat negativ. În plus, criza ar putea afecta și creșterea potențială pe termen mediu din cauza reducerii investițiilor, prin limitarea accesului la creditare și prin creșterea șomajului structural. Mai mult, impactul crizei economice accentuează efectele negative ale îmbătrânirii populației asupra producției potențiale și a finanțelor publice. În acest context, este esențial să se accelereze ritmul reformelor structurale având ca scop stimularea creșterii potențiale. În special, pentru Portugalia este important să continue reformele în domeniul educației și formării profesionale și în cel al concurenței în sectorul serviciilor și industriilor de rețea, precum și să soluționeze problemele generale legate de piața muncii, inclusiv segmentarea, fără a omite îmbunătățirea capacității de ajustare în contextul UEM.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1. Documentele la care se face trimitere în acest text sunt disponibile la adresa: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

⁽²⁾ Întârzierea în transmiterea programului a fost cauzată în mare parte de numirea unui nou cabinet în urma alegerilor parlamentare de la sfârșitul lunii septembrie 2009 și de adoptarea legii bugetului pentru 2010 abia în martie 2010. Programul a fost dezbătut în Parlamentul Portugaliei la 25 martie 2010.

- (4) Scenariul macroeconomic care stă la baza programului pornește de la premisa că creșterea PIB-ului real se va îmbunătăți treptat, ajungând de la 0,7 % în 2010 la 1,7 % în 2013. Se presupune că accelerarea activității economice s-ar datora mai ales creșterii cererii interne, la care ar contribui și sectorul extern. Având în vedere informațiile disponibile în prezent ⁽¹⁾, se pare că acest scenariu se bazează pe ipoteze oarecum favorabile, în special în ceea ce privește ultimii ani ai programului. Totuși, se preconizează o creștere redusă și o deviație PIB negativă pe toată durata perioadei de programare. În special, pe termen mediu, perspectiva de creștere a veniturilor și, prin urmare, a cererii interne, ar putea fi mai puternic afectată decât s-a prevăzut în program de nevoile de ajustare a bilanțurilor, atât ale gospodăriilor, cât și ale corporațiilor, strâns legate de datorile tot mai mari. Performanța preconizată a exporturilor depinde în mod esențial de creșterea susținută a cererii din partea principalilor parteneri comerciali (mai ales a economiilor din zona euro) și de consolidarea poziției concurențiale a exportatorilor portughezi. În privința inflației, previziunile programului par realiste pentru anul 2010, dar s-ar putea dovedi prea optimiste pentru anii următori. Se prevede doar o scădere ușoară a nevoilor de finanțare externă netă, procentul estimat fiind de 8,5 % din PIB în ultimii ani ai programului, indicând continuarea deteriorării soldului negativ al investițiilor străine, care s-ar putea apropia de 130 % din PIB până la sfârșitul programului, cu contribuția efectului „bulgăreului de zăpadă”, având în vedere creșterea lentă a PIB-ului nominal.
- (5) Deficitul public pentru 2009 este estimat în program la 9,3 % din PIB ⁽²⁾. Deteriorarea semnificativă în raport cu deficitul de 2,8 % din PIB în 2008 reflectă într-o mare măsură impactul crizei asupra finanțelor publice prin intervenția liberă a stabilizatorilor automați, dar și măsurile de stimulare în valoare de 0,75 % din PIB pe care guvernul le-a adoptat în conformitate cu Planul european de redresare economică (PERE) și alte măsuri discreționare ⁽³⁾. În cea mai mare parte, deteriorarea deficitului bugetar a fost determinată de creșterea cheltuielilor publice care, îmbinată și cu scăderea considerabilă a veniturilor, a dus la un rezultat bugetar mult mai slab (cu aproape 1,5 % din PIB) decât era de așteptat în decembrie 2009, când Consiliul și-a emis recomandarea în conformitate cu articolul 126 alineatul (7) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Conform programului, politica bugetară va deveni restrictivă în 2010, în acord cu strategia de ieșire aprobată de Consiliu, pentru a corecta deficitul excesiv în 2013 și pentru ca finanțele publice să revină la o poziție sustenabilă.
- (6) Potrivit programului, obiectivul privind deficitul bugetului general în 2010 este de 8,3 % din PIB, în conformitate cu legea bugetului pentru 2010 adoptată la 12 martie 2010 (a se vedea nota de subsol 2). Obiectivul de reducere a deficitului, cu 1 punct procentual din GDP în 2010, urmează a fi îndeplinit în proporție de 0,75 prin creșterea veniturilor (mai precis, a veniturilor nefiscale) și în proporție de 0,25 prin reducerea cheltuielilor (mai precis, a cheltuielilor de capital). Cu excepția întreruperii măsurilor temporare de stimulare adoptate pentru 2009 și a înghețării nominale a nivelului salariilor în sectorul public, legea bugetului nu prezintă noi măsuri ample de consolidare. Se estimează că orientarea fiscală pentru 2010, măsurată pe baza evoluției soldului structural, mai precis, a soldului ajustat ciclic, exceptând măsurile cu caracter excepțional și alte măsuri temporare, va fi restrictivă, cu o îmbunătățire care abia va depăși 0,75 puncte procentuale din PIB, sub efortul fiscal anual mediu de 1,25 % din PIB recomandat de Consiliu în conformitate cu articolul 126 alineatul (7), în ciuda unui deficit mult mai pronunțat în 2009.
- (7) Obiectivul principal al strategiei bugetare pe termen mediu este reducerea deficitului sub valoarea de referință de 3 % din PIB până în 2013, conform recomandării adresate de Consiliu la 2 decembrie 2009, în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE. Actualizarea vizează deficite publice de 6,6 %, 4,6 % și 2,8 % din PIB pentru anii 2011, 2012, respectiv 2013. De asemenea, soldul primar ar urma să înregistreze ameliorări treptate, de la un deficit estimat de 6,4 % din PIB în 2009 la un deficit de 0,6 % din PIB în 2012 și la un excedent de 1,3 % din GDP în 2013. Se preconizează că soldul structural se va îmbunătăți în medie cu aproape 1,75 % din PIB pe an în perioada 2011-2013. Reducerea de deficit planificată se bazează pe măsuri de consolidare al căror impact total până în 2013 va fi de 3,5 % din PIB. Măsurile vizează diverse domenii, cele mai semnificative economii la buget provenind din transferurile sociale (aproximativ 1 % din PIB), cheltuielile de capital (0,75 % din PIB), cheltuielile cu salariile din sectorul public (0,5 % din PIB) și impozitele pe veniturile persoanelor fizice (0,5 % din PIB). Limitarea cheltuielilor pare a fi sprijinită și de măsurile lansate în ultimii ani, mai ales cele referitoare la cheltuielile salariale din sectorul public și la reformarea sistemelor de pensii. Pe de altă parte, se preconizează o creștere a cheltuielilor cu dobânzile, de la 2,9 % din PIB în 2009 la 4,1 % din PIB în 2012 și 2013, având în vedere creșterea estimată a ponderii datoriei în PIB, cu aproximativ 25 de puncte procentuale în perioada cuprinsă între sfârșitul anului 2008 și sfârșitul anului 2012. Ținând seama de asemenea, de accelerarea progresivă a creșterii PIB-ului și de revenirea treptată a veniturilor fiscale aproape de nivelul procentului din PIB de dinaintea crizei, se presupune că reducerea deficitului din perioada 2011-2013 se va datora, în proporție de trei cincimi, reducerii ponderii cheltuielilor în PIB și, în proporție de două cincimi, creșterii ponderii veniturilor în PIB. Faptul că Portugalia se bazează mai ales pe reducerea cheltuielilor este un element pozitiv. În perioada de programare, în termeni nominali, veniturile și cheltuielile ar urma să crească anual cu aproximativ

⁽¹⁾ Evaluarea se bazează în special pe previziunile serviciilor Comisiei din toamna lui 2009. La evaluarea riscurilor au fost utilizate și alte informații care au devenit disponibile ulterior (mai ales cifrele privind PIB-ul și inflația).

⁽²⁾ Potrivit datelor din notificarea din cadrul procedurii de deficit excesiv (PDE) care trebuia transmisă până la 1 aprilie 2010 și care a fost făcută publică de Biroul de statistică al Portugaliei după transmiterea programului, deficitul public a fost de 9,4 % din PIB.

⁽³⁾ Aceste măsuri se referă mai ales la reducerea cu un punct procentual a cotei standard de TVA în iulie 2008 și la măsuri de sprijinire a veniturilor gospodăriilor.

4,5 % și respectiv 1 % (cheltuielile primare urmând a stagna în medie în perioada 2011-2013). Conform autorităților, obiectivul bugetar pe termen mediu pentru poziția bugetară a Portugaliei (OTM) îl reprezintă un deficit structural de 0,5 % din PIB. Având în vedere cele mai recente proiecții și nivelul datoriei, OTM-ul reflectă într-un mod cât se poate de adecvat obiectivele pactului, deși acestea nu vor fi îndeplinite în perioada de programare.

- (8) Rezultatele bugetare ar putea fi mai slabe decât cele previzionate în program. Este posibil ca impactul unora dintre măsurile de consolidare a cheltuielilor și veniturilor prezentate în program, mai ales a veniturilor nefiscale, a cheltuielilor de capital și a transferurilor sociale, să nu dea rezultatele așteptate, inclusiv în 2010. Începând cu anul 2011, apar și riscurile asociate strategiei de consolidare din ultima parte a perioadei programului, legate de incertitudinea generată de faptul că măsurile de consolidare prezentate în program încă trebuie adoptate și puse în aplicare. Există riscuri suplimentare legate de nedetalierea unora dintre măsurile anunțate, în special în ceea ce privește reducerea cheltuielilor de capital, iar scenariul macroeconomic este relativ optimist, mai ales în ultimii ani ai perioadei de programare. De asemenea, redresarea rapidă a veniturilor prevăzută după scăderea bruscă înregistrată în 2009 și elasticitatea favorabilă a veniturilor fiscale în raport cu cererea internă permit un scenariu cu o creștere mai redusă a veniturilor, periclitând obiectivele bugetare.
- (9) Proiecțiile pe termen mediu ale datoriei până în 2020 care țin seama de evoluțiile economice mai recente și de proiecțiile privind creșterea potențială arată că evoluția bugetară prevăzută în program, luată ca atare, este suficientă pentru a stabili ponderea datoriei în PIB până în 2020.
- (10) Datoria publică brută este estimată la 77,2 % din PIB la sfârșitul anului 2009 ⁽¹⁾, în creștere de la 66,3 % în 2008, ceea ce reflectă atât creșterea considerabilă a deficitului, cât și scăderea PIB-ului nominal. Se preconizează că datoria va mai crește cu încă 12,5 puncte procentuale în perioada de programare, ajungând la 90,7 % din PIB în 2012, înainte de a scădea puțin, la 89,8 % din PIB în 2013. Această traiectorie reflectă deficitele publice mari, chiar dacă în scădere, îmbinate cu accelerarea creșterii PIB-ului nominal. Cu toate acestea se preconizează că efectul „bulgărelui de zăpadă” va fi pozitiv în perioada de programare, deoarece rata medie implicită a dobânzii (în medie 4,5 % pe an în perioada 2010-2013) depășește rata de creștere a PIB-ului nominal (în medie 3 %). Pe de altă parte, traiectoria datoriei este limitată de venituri din privatizare care se ridică în total la aproximativ 3 % din PIB în perioada de programare. Având în vedere riscurile care

amenință obiectivele bugetare și scenariul macroeconomic, evoluția ponderii datoriei ar putea fi mai puțin favorabilă decât s-a prevăzut în program. În 2009, rata datoriei publice brute a depășit valoarea de referință din tratat, fiind pe o traiectorie ascendentă până în 2012, potrivit programului.

- (11) Impactul bugetar pe termen lung al îmbătrânirii populației este clar sub media din UE, cheltuielile cu pensiile crescând mai lent, ca rezultat al reformelor deja adoptate în ceea ce privește sistemul de pensii. Poziția bugetară din 2009, care s-a înrăutățit semnificativ potrivit programului, accentuează impactul bugetar al îmbătrânirii populației asupra deficitului de sustenabilitate. Asigurarea unor excedente primare mai ridicate pe termen mediu ar contribui la reducerea riscurilor pentru sustenabilitatea finanțelor publice, evaluate ca fiind medii în raportul Comisiei privind sustenabilitatea din 2009 ⁽²⁾.
- (12) Programul anunță intenția de reformare a cadrului bugetar. Un element major este tranziția către un cadru bugetar multianual cu plafoane de cheltuieli anuale. Totuși, sunt prezentate puține detalii privind cadrul bugetar reinnoit, de exemplu în ceea ce privește calendarul său, instituțiile sau categoriile de cheltuieli, forma pe care o vor avea regulile în materie de cheltuieli sau mecanismele de aplicare și corecție în cazul unor devieri. Pe lângă aceste modificări aduse planificării *ex ante* a bugetului, se au în vedere și alte câteva schimbări în direcția unei raportări mai integrate cu privire la execuția bugetară. În general, aceste eforturi sunt legate de două aspecte care au nevoie de îmbunătățiri continue în cadrul bugetar portughez, și anume planificarea politicii fiscale într-o perspectivă mai vastă pe termen mediu și controlul mai sistematic al evoluției cheltuielilor.
- (13) Programul recunoaște existența unui număr de provocări strategice importante pentru următorii ani, după consolidarea fiscală, precum stimularea creșterii PIB-ului potențial și reducerea dezechilibrelor externe. Programul include o amplă revizuire a măsurilor trecute și viitoare menite să rezolve problemele respective și alte probleme conexe, precum reducerea dependenței de petrol, reformarea pieței muncii, îmbunătățirea mediului de afaceri, stimularea cercetării și dezvoltării sau mărirea bazei exporturilor. Punerea în aplicare a unora dintre măsurile respective într-un context de consolidare fiscală puternică subliniază nevoia de garantare a eficienței și eficacității cheltuielilor publice, precum și de stabilire a unor priorități privind eforturile în materie de reformă și de cheltuieli publice. De asemenea, programul abordează

⁽¹⁾ Potrivit datelor din notificarea din cadrul procedurii de deficit excesiv (PDE) care trebuia transmisă până la 1 aprilie 2010 și care a fost făcută publică de Biroul de statistică al Portugaliei după transmiterea programului, datoria publică a fost de 76,8 % din PIB.

⁽²⁾ În concluziile din 10 noiembrie 2009 referitoare la sustenabilitatea finanțelor publice, „Consiliul solicită statelor membre să își canalizeze atenția asupra strategiilor orientate spre sustenabilitate în programele privind stabilitatea și convergența pe care urmează să le elaboreze” și „invită Comisia, alături de Comitetul pentru politică economică, să continue elaborarea de metodologii pentru evaluarea sustenabilității pe termen lung a finanțelor publice în timp util pentru următorul raport privind sustenabilitatea”, care este prevăzut pentru 2012.

două aspecte relevante pentru finanțele publice ale Portugaliei, și anume parteneriatele public-privat și societățile de stat. În privința parteneriatelor public-privat, se anunță o unitate reînnoită dedicată monitorizării lor. Acest lucru pare esențial, dat fiind că în acest deceniu se recurge tot mai des la parteneriatele public-privat, generând datorii implicite considerabile pentru anii următori (depășind cu mult orizontul temporal al programului), fapt de care ar trebui să se țină seama în evaluările sustenabilității fiscale și în planurile pe termen lung. În privința societăților de stat, programul prevede schimbări în guvernanta acestora și un plafon pentru creșterea datoriilor societăților de stat nefinanciare. Scopul vizează reducerea poverii pe care o reprezintă societățile care înregistrează pierderi pentru finanțele publice, inclusiv limitarea riscurilor implicite generate de datoria mare și în continuă creștere a societăților de stat. Plafoanele anuale pentru creșterile nominale ale respectivei datorii, deși sunt în scădere, depășesc însă ratele de creștere preconizate ale PIB-ului nominal, fapt care ar putea duce la creșterea și mai accentuată a ponderii în PIB a datoriilor întregului grup al societăților de stat.

- (14) Luată ca atare, strategia bugetară prevăzută în program este conformă cu recomandările adresate de Consiliu la 2 decembrie 2009 în temeiul articolului 126 alineatul (7). Totuși, ținând seama de riscurile menționate, este posibil ca strategia bugetară să nu respecte în totalitate recomandarea Consiliului în temeiul articolului 126 alineatul (7) din 2 decembrie 2009. Asigurarea reducerii deficitului sub pragul de 3 % din PIB până în 2013 ar putea reprezenta un efort de consolidare mai mare decât cel planificat în prezent. Deși este în conformitate cu procentul recomandat, de 1,25 % din PIB pe an, efortul fiscal mediu prevăzut de program ar putea să nu fie adecvat, având în vedere atât riscurile, cât și deficitul din 2009, mult mai mare decât cel așteptat. În sfârșit, strategia s-ar putea dovedi insuficientă pentru a determina o reducere treptată a datoriei. Asigurarea corectării deficitului excesiv, conform recomandării Consiliului este, de asemenea, necesară având în vedere acumularea rapidă a datoriei publice preconizată, precum și provocările inerente ajustării cu care se confruntă Portugalia, mai ales reducerea dezechilibrului extern semnificativ.

- (15) În ceea ce privește datele necesare specificate în codul de conduită pentru programele de stabilitate și de convergență, programul furnizează toate datele obligatorii, precum și majoritatea datelor opționale⁽¹⁾. În recomandările sale din 2 decembrie 2009, formulate în temeiul articolului 126 alineatul (7) pentru a pune capăt situației de deficit excesiv, Consiliul a invitat totodată Portugalia să includă un raport cu privire la progresele înregistrate în

implementarea acestor recomandări într-un capitol separat din actualizările programului său de stabilitate⁽²⁾.

Concluzia generală este că impactul crizei actuale asupra finanțelor publice din Portugalia este puternic. Totuși, situația bugetară actuală reflectă, de asemenea, deficiențele fiscale deja existente, mai ales deficitul structural mare – chiar dacă în scădere – anterioare crizei. Actualizarea programului de stabilitate vizează reducerea deficitului public la mai puțin de 3 % din PIB până în 2013 prin consolidare fiscală de-a lungul întregii perioade, determinând stabilizarea ponderii datoriei în PIB la aproximativ 90 % în 2012-2013. Eforturile de consolidare sunt concentrate la sfârșitul perioadei, în 2011 și în anii următori. Consolidarea fiscală este esențială, deoarece deficitul fiscal și datoria, aflate în creștere, vor dăuna probabil creșterii economice pe termen mediu, expusă deja la efectele negative ale datoriei externe mari asupra veniturilor interne. Punerea în practică a planului ambițios de consolidare fiscală ar putea necesita eforturi mai mari decât cele prezentate în program. În primul rând, performanța prezentată în materie de venituri și limitarea cheltuielilor ar putea fi dificil de realizat pe baza măsurilor anunțate, deja în 2010. În al doilea rând, există riscul ca o creștere a PIB-ului mai scăzută decât cea preconizată să diminueze creșterea veniturilor și să pericliteze scăderea ponderii cheltuielilor în PIB prevăzută în program pentru următorii ani, punând în pericol planul de consolidare fiscală. În acest context, un cadru bugetar pe termen mediu funcțional este un instrument esențial pentru limitarea riscurilor la adresa țintelor bugetare, mai ales pentru a sprijini realizarea stabilizării vizate a cheltuielilor primare. Mai mult, tot în contextul unui program de reforme mai ample, îmbunătățirea calității finanțelor publice este crucială pentru a sprijini creșterea cu adevărat necesară a productivității și creșterea PIB-ului potențial și pentru a aborda alte provocări principale cu care se confruntă economia Portugaliei, precum impulsivitatea competitivității, reducerea dezechilibrului extern și stimularea creării locurilor de muncă.

Având în vedere evaluarea de mai sus și în lumina recomandării emise la 2 decembrie 2009 în temeiul articolului 126 alineatul (7) TFUE, Portugalia este invitată:

- (i) să realizeze obiectivul de deficit pentru 2010, de 8,3 % din PIB, îmbunătățind consolidarea prin adoptarea de măsuri suplimentare dacă este necesar; să sprijine strategia de reducere a deficitului la mai puțin de 3 % din PIB până în 2013 prin aplicarea la timp a unor măsuri concrete; să fie pregătită să adopte măsuri de consolidare suplimentare în cazul în care scenariul macroeconomic se dovedește a fi mai favorabil decât cel aflat la baza recomandării în temeiul articolului 126 alineatul (7) și/sau apar derapaje; pe lângă eforturile fiscale, să profite de orice ocazie, inclusiv de îmbunătățirea condițiilor economice, pentru a accelera reducerea ponderii datoriei publice brute către valoarea de referință de 60 % din PIB;

⁽¹⁾ În special, nu sunt furnizate datele privind deflatorii consumului public și ai investițiilor, precum și privind cheltuielile de la bugetul general pe funcții.

⁽²⁾ Portugalia s-a conformat efectiv acestei recomandări, deși raportarea nu a fost făcută într-un capitol separat, ci a fost integrată în capitolul privind strategia bugetară pe termen mediu.

- (ii) să pună în aplicare un cadru bugetar multianual eficient pentru a asigura realizării obiectivelor bugetare în întregul sector public și pentru a limita ferm cheltuielile pe termen mediu;
- (iii) să obțină o îmbunătățire a calității finanțelor publice urmând traiectoria prevăzută în program, mai ales prin sporirea eficienței și eficacității cheltuielilor publice în diversele domenii de acțiune ale guvernului; să rezolve definitiv situația societăților de stat care înregistrează pierderi; și, în cadrul poziției de sustenabilitate fiscală, să țină seama de angajamentele de cheltuieli și de riscurile generate de parteneriatele public-privat;
- (iv) să cuprindă în același cadru, în mod susținut, măsurile de consolidare fiscală și eforturile de sporire a productivității și a creșterii PIB-ului potențial, de impulsionare a competitivității și de reducere a importanțelor dezechilibre externe, ceea ce ar contribui, de asemenea, la îmbunătățirea sustenabilității finanțelor publice.

Tabel comparativ al principalelor previziuni macroeconomice și bugetare

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
PIB real (variație %)	PS mar. 2010	0,0	- 2,7	0,7	0,9	1,3	1,7
	COM nov. 2009	0,0	- 2,9	0,3	1,0	n.a.	n.a.
	PS ian. 2009	0,3	- 0,8	0,5	1,3	n.a.	n.a.
Inflație IAPC (%)	PS mar. 2010	2,7	- 0,9	0,8	1,9	1,9	2,0
	COM nov. 2009	2,7	- 1,0	1,3	1,4	n.a.	n.a.
	PS ian. 2009	2,6	1,2	2,0	2,0	n.a.	n.a.
Deviație PIB ⁽¹⁾ (% din PIB potențial)	PS mar. 2010	0,5	- 2,2	- 1,9	- 1,6	- 1,3	- 0,8
	COM nov. 2009 ⁽²⁾	- 0,1	- 2,9	- 3,0	- 2,6	n.a.	n.a.
	PS ian. 2009	- 0,4	- 2,1	- 2,5	- 2,5	n.a.	n.a.
Capacitatea/necesarul net de finanțare în raport cu restul lumii (% din PIB)	PS mar. 2010	- 10,3	- 9,4	- 9,3	- 9,1	- 8,7	- 8,3
	COM nov. 2009	- 10,3	- 8,5	- 8,6	- 8,6	n.a.	n.a.
	PS ian. 2009	- 10,5	- 9,2	- 8,4	- 7,6	n.a.	n.a.
Venituri la bugetul general (% din PIB)	PS mar. 2010	43,2	39,7	40,5	41,1	41,8	42,6
	COM nov. 2009	43,2	43,7	43,5	43,3	n.a.	n.a.
	PS ian. 2009	43,5	44,1	43,6	43,6	n.a.	n.a.
Cheltuielile bugetului general (% din PIB)	PS mar. 2010	45,9	49,1	48,8	47,7	46,5	45,4
	COM nov. 2009	45,9	51,6	51,5	52,0	n.a.	n.a.
	PS ian. 2009	45,8	48,0	46,5	45,9	n.a.	n.a.
Soldul bugetului general (% din PIB)	PS mar. 2010	- 2,7	- 9,3	- 8,3	- 6,6	- 4,6	- 2,8
	COM nov. 2009	- 2,7	- 8,0	- 8,0	- 8,7	n.a.	n.a.
	PS ian. 2009	- 2,2	- 3,9	- 2,9	- 2,3	n.a.	n.a.
Sold primar (% din PIB)	PS mar. 2010	0,2	- 6,4	- 5,1	- 2,8	- 0,6	1,3
	COM nov. 2009	0,2	- 5,0	- 4,9	- 5,2	n.a.	n.a.
	PS ian. 2009	0,8	- 0,6	0,4	1,1	n.a.	n.a.
Sold ajustat ciclic ⁽¹⁾ (% din PIB)	PS mar. 2010	- 2,9	- 8,3	- 7,5	- 5,9	- 4,1	- 2,5
	COM nov. 2009	- 2,6	- 6,6	- 6,7	- 7,5	n.a.	n.a.
	PS ian. 2009	- 2,0	- 3,0	- 1,8	- 1,2	n.a.	n.a.

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sold structural ⁽³⁾ (% din PIB)	PS mar. 2010	- 2,9	- 8,3	- 7,5	- 5,9	- 4,1	- 2,5
	COM nov. 2009	- 3,5	- 6,6	- 6,7	- 7,5	n.a.	n.a.
	PS ian. 2009	- 2,0	- 3,0	- 1,8	- 1,2	n.a.	n.a.
Datorie publică brută (% din PIB)	PS mar. 2010	66,3	77,2	86,0	89,4	90,7	89,8
	COM nov. 2009	66,3	77,4	84,6	91,1	n.a.	n.a.
	PS ian. 2009	65,9	69,7	70,5	70,0	n.a.	n.a.

Note:

(¹) Deviațiile PIB și soldurile ajustate ciclic din programe, astfel cum au fost recalculate de serviciile Comisiei pe baza informațiilor din programe.

(²) Pe baza unei creșteri potențiale estimate de 0,6 %, 0,0 %, 0,3 %, respectiv 0,7 % în perioada 2008-2011.

(³) Sold ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și alte măsuri temporare. Programul nu include măsuri cu caracter excepțional și alte măsuri temporare, dar în previziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009 sunt cuprinse cele pentru anul 2008, reprezentând 0,8 % din PIB, toate cu efect de reducere a deficitului.

Surse:

Programul de stabilitate (PS); Previziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009 (COM); calculele serviciilor Comisiei.

AVIZUL CONSILIULUI

privind programul de convergență actualizat al României pentru perioada 2009-2012

(2010/C 144/03)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 9 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei,

după consultarea Comitetului economic și financiar,

EMITE PREZENTUL AVIZ:

(1) La 26 aprilie 2010 Consiliul a examinat programul de convergență actualizat al României pentru perioada 2009-2012.

(2) Cu o creștere medie anuală de 6,8 % din PIB în perioada 2004-2008, România a fost unul dintre statele membre ale UE cu cel mai mare ritm de creștere. Creșterea s-a datorat unei explozii a cererii interne, atât pentru consum, cât și pentru investiții, care a fost alimentată de dezvoltarea rapidă a sectorului financiar, de importante fluxuri de intrări capital și de ameliorarea constantă a perspectivelor de venituri. Acest fapt, conjugat cu creșterea puternică a salariilor, a determinat o sporire accentuată a deficitului de cont curent, până la 12,3 % din PIB în 2008. În plus, anii de politică bugetară pro-ciclică au condus la o deteriorare considerabilă a poziției fiscale subiacente, deficitul structural (soldul ajustat ciclic cu excepția măsurilor cu caracter excepțional și a altor măsuri temporare) ridicându-se la 8,5 % din PIB în 2008. Creșterea bruscă a aversiunii față de risc în timpul crizei financiare a făcut ca piețele să devină din ce în ce mai preocupate de aceste dezechilibre. Fluxurile de intrări de capital au scăzut dramatic, iar presiunile asupra cursului de schimb valutar au crescut, ceea ce a dus la o depreciere cumulativă cu aproximativ 30 % a leului față de euro în perioada august 2007-ianuarie 2009. Scăderea fluxurilor de intrări de capital, efectele bilanțiere ale deprecierei leului și scăderea însemnată a cererii la export au cauzat recesiunea gravă de la sfârșitul anului 2008 și din prima jumătate a anului

2009, care s-a reflectat în scăderea PIB-ului cu 7,1 % în 2009. Banca Națională a României a diminuat rata dobânzii de referință cu 325 puncte de bază, la 7,0 %, în perioada februarie 2009-februarie 2010. Deficitul de cont curent a scăzut la aproximativ 4,25 % din PIB în 2009.

(3) Având în vedere presiunile generate de aceste evoluții, autoritățile au decis să solicite sprijin financiar extern ⁽²⁾, angajându-se în același timp să pună în aplicare un program amplu de politici economice vizând atât corectarea deficitelor externe și a celor fiscale menționate anterior, cât și a blocajelor structurale care limitează competitivitatea și progresul în termeni de convergență reală. Ținând seama de deteriorarea poziției fiscale a țării, Consiliul a decis la 7 iulie 2009 că în România există un deficit excesiv și a recomandat corectarea acestuia până în 2011. La 16 februarie 2010, Consiliul a concluzionat că România a întreprins acțiuni eficiente pentru corectarea deficitului excesiv și, având în vedere deteriorarea mai accentuată decât se anticipa a activității economice în 2009, a prelungit până în 2012 termenul pentru corectarea deficitului.

(4) Deși declinul PIB-ului real aferent crizei economice și financiare este în mare măsură ciclic, nivelul producției potențiale a fost la rândul său influențat negativ. În plus, criza ar putea afecta și creșterea potențială pe termen mediu din cauza reducerii investițiilor, a limitării accesului la creditare și a șomajului structural în creștere. În plus, impactul crizei economice accentuează efectele negative ale îmbătrânirii populației asupra producției potențiale și a sustenabilității finanțelor publice. În acest context, este esențial să se accelereze ritmul reformelor structurale vizând sprijinirea creșterii potențiale, ceea ce ar trebui de asemenea să contribuie la restabilirea sustenabilității finanțelor publice. În cazul României în special este important să se adopte și să se pună în aplicare proiectul de reformă a sistemului de pensii, precum și guvernarea fiscală și reformele structurale prevăzute în cadrul programului de sprijin pentru balanța de plăți. În plus, ar trebui luate măsuri concrete în vederea accelerării absorbției fondurilor structurale ale UE, deoarece acest lucru ar permite majorarea investițiilor în creșterea pe termen lung, fără a pune în pericol atingerea obiectivelor de deficit bugetar convenite.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1. Documentele la care se face trimitere în textul de față se găsesc pe internet, la adresa: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

⁽²⁾ Pe fondul unei presiuni financiare în creștere, la 6 mai 2009, Consiliul a adoptat Decizia 2009/459/CE pentru a pune la dispoziția României un împrumut financiar pe termen mediu de până la 5 miliarde EUR în cadrul mecanismului de asistență pentru balanța de plăți pentru statele membre. Asistența UE este acordată României conjugat cu împrumuturi de la FMI (13 miliarde EUR), de la Banca Mondială (1 miliard EUR) și de la BEI și BERD (1 miliard EUR).

- (5) Conform scenariului macroeconomic care stă la baza programului, creșterea PIB-ului real va deveni pozitivă în 2010 (1,3 %) și se va accelera treptat, ajungând la 3,7 % până în 2012. Evaluat pe baza informațiilor disponibile în momentul de față și, în special, a rezultatelor sub așteptări din cel de al patrulea trimestru al anului 2009, acest scenariu pare să fie bazat pe ipoteze de creștere ușor favorabile pentru anul 2010. Scenariul macroeconomic pentru perioada 2011-2012 pare să se bazeze pe ipoteze de creștere realiste. În plus, se așteaptă ca dezechilibrele externe și fiscale care au contribuit la gravitatea recesiunii din România să se reducă în continuare. Prognozele programului referitoare la inflație (3,7 % în 2010, 3,2 % în 2011 și 2,8 % în 2012) par însă subestimate, având în vedere evoluția preconizată a salariilor și a productivității muncii, recenta redresare a prețurilor energiei la nivel mondial și posibila nouă creștere a prețurilor administrate. Pe de altă parte, presiunile inflaționiste ar putea fi contrabalansate de posibila apreciere a leului raportat la euro. Scăderea așteptată a ratei șomajului, de la 8,4 % în 2009 la 7,7 % în 2010, pare destul de dificil de realizat în această fază incipientă a redresării economice.
- (6) Conform programului, deficitul public general a ajuns în 2009 la 8,0 % din PIB, ușor peste ținta de 7,8 %, datorită unei creșteri a arieratelor de plată la buget. Deteriorarea semnificativă a deficitului față de valoarea de 5,5 % din PIB înregistrată în 2008 reflectă în mare măsură impactul crizei asupra finanțelor publice. Deteriorarea deficitului s-a datorat în principal scăderii veniturilor, cele mai drastice scăderi înregistrându-se la veniturile din TVA și la contribuțiile sociale. În plus, absorbția fondurilor UE și veniturile nefiscale au fost sub așteptări. În ceea ce privește cheltuielile, în 2009 guvernul a depus un efort important de consolidare fiscală pentru a limita creșterea deficitului. Printre măsuri se numără restructurarea agențiilor de stat și reducerea cheltuielilor cu bunurile și serviciile. Impactul acestor măsuri a fost însă mai mic decât cel bugetat la începutul anului. Drept urmare, a fost necesară luarea de măsuri suplimentare, cum ar fi obligația funcționarilor din sectorul public de a lua 10 zile de concediu fără plată. Ca rezultat al acestor măsuri, în 2009 s-a obținut o îmbunătățire a soldului structural echivalentă cu 1 % din PIB. Date fiind importanțele constrângeri bugetare, impactul bugetar estimat al măsurilor de stimulare adoptate conform Planului european de redresare economică (PERE) a fost limitat, cifrându-se la 0,2 % din PIB atât în 2009, cât și în 2010. În conformitate cu strategia de ieșire recomandată de Consiliu și pentru corectarea deficitului excesiv până în 2012, se prevede continuarea politicilor de consolidare fiscală în următorii ani.
- (7) Bugetul pentru 2010, adoptat de parlament în ianuarie 2010, are drept obiectiv un deficit de 6,3 % din PIB. În conformitate cu condițiile de politică economică din cadrul programului de sprijin pentru balanța de plăți, ajustarea planificată se axează în principal pe cheltuieli; măsurile presupun reduceri ale cheltuielilor de aproximativ 2,2 % din PIB. Este vorba în principal despre: înghețarea salariilor în sectorul public și reducerea angajărilor în sectorul public, care contribuie la o reducere cu 0,8 % din PIB a cheltuielilor cu salariile din sectorul public; reducerea cheltuielilor publice cu bunurile și serviciile, contribuind la reducerea cu 0,5 % din PIB a consumului intermediar în sectorul public general; înghețarea pensiilor, ceea ce contribuie la o reducere cu 0,8 % din PIB a prestațiilor sociale; și o reducere a subvențiilor echivalentă cu 0,2 % din PIB. Impactul acestor măsuri este în parte contrabalansat de creșterea altor cheltuieli, ceea ce duce la o reducere netă a ponderii cheltuielilor primare în PIB cu 1,3 puncte procentuale din PIB. În special, cheltuielile cu investițiile ar trebui să crească cu 0,2 % din PIB, având în vedere și creșterea planificată a gradului de utilizare a fondurilor structurale ale UE. Ponderele veniturilor publice în PIB ar trebui să crească cu aproximativ 0,6 puncte procentuale din PIB, incluzând veniturile cu caracter excepțional obținute din rambursarea arieratelor fiscale (obligațiunea Rompetrol) în valoare de 0,5 % din PIB. Realizarea reducerilor cheltuielilor nete și a creșterii veniturilor, descrise mai sus, ar implica o îmbunătățire de 1,7 % din PIB a soldului bugetului general în 2010 (luând în calcul creșterea cu 0,3 % din PIB a plăților de dobânzi în anul anterior). Ținând seama de creșterea deviației PIB-ului, acest lucru corespunde unei îmbunătățiri simțitoare a soldului structural, cu 2,25 % din PIB (astfel cum a fost recalculată de serviciile Comisiei, în conformitate cu metodologia stabilită de comun acord, pe baza informațiilor furnizate în program).
- (8) Obiectivul principal al strategiei bugetare pe termen mediu prezentate în programul de convergență este reducerea deficitului sub valoarea de referință de 3 % din PIB până în 2012, conform recomandării adresate de Consiliu la 16 februarie 2010, în temeiul articolului 126 alineatul (7). Programul prevede o reducere treptată a deficitului global de la 6,3 % din PIB în 2010 la 4,4 % din PIB în 2011 și la 3,0 % din PIB în 2012. Soldul primar urmează o tendință similară. Soldul structural (recalculat) afișează o ajustare mai accentuată la începutul perioadei. Conform programului, efortul fiscal anual mediu în perioada 2010-2012 s-ar ridica la aproximativ 1¼ % din PIB, în conformitate cu recomandarea Consiliului din cadrul procedurii de deficit excesiv. Ajustarea se bazează în majoritate pe cheltuieli, preconizându-se scăderea treptată a cheltuielilor primare de la 37,6 % din PIB în 2009, la 33,3 % din PIB în 2012. Se preconizează creșterea veniturilor bugetare de la 31,1 % din PIB în 2009 la 31,7 % din PIB în 2010, pentru a se stabili ulterior. Măsurile de consolidare structurală luate pentru atingerea obiectivului bugetar în 2010 vor facilita și atingerea obiectivelor fiscale pentru 2011 și 2012. Conform comunicării din partea autorităților, obiectivul pe termen mediu al României (OTM) îl reprezintă un deficit structural de 0,7 % din PIB. Date fiind cele mai recente proiecții și nivelul datoriei, OTM-ul reflectă obiectivele pactului. Programul nu prevede atingerea OTM-ului în perioada de programare.

- (9) Deficitul pe 2010 ar putea fi mai mare decât cel preconizat în program, dat fiind faptul că unele dintre măsurile vizând reducerea cheltuielilor, cum ar fi reducerea posturilor în sectorul public, sunt dificil de realizat din punct de vedere social și politic. În plus, este posibil ca încasarea în totalitate a veniturilor cu caracter excepțional din rambursarea obligațiunii Rompetrol, care se estimează că va genera venituri suplimentare în valoare de 0,5 % din PIB, să se dovedească dificilă. În cadrul programului de sprijin pentru balanța de plăți, Guvernul României s-a angajat însă să pună în aplicare măsuri suplimentare în cazul în care măsurile convenite la ora actuală nu generează economiile necesare pentru atingerea obiectivului de deficit bugetar pentru anul acesta. În mod asemănător, este posibil ca respectarea obiectivelor din program să se dovedească dificilă în anii următori, în special în având în vedere potențialul impact negativ al ciclului electoral asupra finanțelor publice. Un alt risc potențial pe termen mediu îl reprezintă acumularea de arierate de către întreprinderile publice, care, dacă nu i se găsesc soluții, poate avea consecințe negative asupra bugetului în cazul în care, la un moment dat, guvernul ar fi obligat să intervină. În cele din urmă, în program nu se specifică măsurile care vor fi luate pentru aducerea deficitului de la 6,3 % din PIB în 2010 la 3,0 % din PIB în 2012. Se așteaptă ca această informație să fie inclusă în cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM) pentru perioada 2011-2013, care ar trebui să fie adoptat până în mai 2010.
- (10) Conform programului de convergență, datoria publică brută este estimată la 23 % din PIB în 2009, în creștere de la 13,6 % în anul precedent. Principalii factori care au determinat creșterea ponderii datoriei în PIB au fost creșterea pronunțată a deficitului, scăderea PIB-ului, creșterea plăților de dobânzi și efectele evaluării rezultând din deprecierea cursului de schimb. Deși rămâne cu mult sub valoarea de referință din tratat, se așteaptă ca ponderea datoriei să crească cu încă 6,7 puncte procentuale în perioada de programare, ajungând la 29,7 % din PIB în 2012, în special datorită deficitelor publice ridicate. Evoluția preconizată a ponderii datoriei poate fi mai puțin favorabilă în cazul în care nu sunt atinse obiectivele bugetare stabilite în program.
- (11) Proiecțiile pe termen mediu privind datoria până în 2020 pornesc de la ipoteza că ratele de creștere a PIB-ului și ratele impozitelor vor reveni doar treptat la valorile preconizate înainte de criză. Acest fapt ar însemna că strategia bugetară avută în vedere în program, luată ca atare, în condițiile menținerii politicilor actuale, nu este suficientă pentru a stabiliza rata datoriei până în 2020.
- (12) Impactul bugetar pe termen lung al fenomenului de îmbătrânire a populației se situează în mod evident peste media UE, fiind influențat în principal de o creștere considerabilă preconizată a cheltuielilor cu pensiile. Poziția bugetară din 2009 estimată în program accentuează impactul bugetar al îmbătrânirii populației asupra deviației de la sustenabilitate. Reducerea pe termen mediu a deficitului primar, prevăzută în program, și punerea în aplicare a proiectului de reformă a pensiilor convenit cu instituțiile financiare internaționale în contextul programului de sprijin pentru balanța de plăți destinat României, care vizează limitarea creșterii substanțiale a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației, vor contribui la reducerea riscurilor legate de sustenabilitatea finanțelor publice, care, în Raportul de sustenabilitate pe 2009 al Comisiei ⁽¹⁾, au fost evaluate ca fiind ridicate.
- (13) Politica fiscală în perioada 2004-2008 de explozie al cererii a fost accentuat prociclică, agravând dezechilibrele provocate de sectorul privat și adăugându-se la o economie deja în curs de supraîncălzire. Acest fapt s-a datorat în mare parte cadrului general slab de guvernanță bugetară, având drept rezultat o planificare și o execuție bugetară deficiente. Veniturile excepționale au fost utilizate, în general, prin rectificări bugetare în cursul anului, prea puține rezerve fiind păstrate pentru perioadele mai dificile. Slaba capacitate administrativă de planificare și executare a proiectelor de investiții publice a contribuit și ea la subexecutarea repetată a planurilor privind cheltuielile de capital. Pentru a consolida soliditatea cadrului fiscal, autoritățile române s-au angajat în cadrul programului UE de sprijin pentru balanța de plăți să îmbunătățească guvernanta fiscală. Un proiect de lege a responsabilității fiscale a fost înaintat parlamentului spre aprobare. Proiectul de lege stabilește un cadru bugetar obligatoriu pe termen mediu, limite ale rectificărilor bugetare din cursul anului, introduce norme fiscale robuste și instituie un consiliu fiscal care va efectua o analiză independentă a chestiunilor legate de finanțele publice. Au fost stabilite termene pentru crearea consiliului fiscal (sfârșitul lunii aprilie) și pentru prezentarea cadrului bugetar pe termen mediu (CBTM) pentru perioada 2011-2013 (sfârșitul lunii mai).
- (14) Principala prioritate și provocare pentru guvern o reprezintă îmbunătățirea eficacității și eficienței administrației publice atât la nivel central, cât și local. În contextul asistenței multilaterale din partea instituțiilor internaționale, se constată îmbunătățirea analizei problemelor, a cadrului guvernantei fiscale, a planificării și execuției bugetare și a aplicării politicilor. Sunt însă necesare eforturi suplimentare pentru a evita deteriorarea accesului la serviciile publice și a calității acestora, precum și a mediului de afaceri în general. Pentru a face față provocărilor legate de performanță specifice fiecărui minister în parte, precum și problemelor sistemice care impun o abordare la nivel guvernamental, este pe punctul de a demara o analiză funcțională a administrației publice. În plus, sunt avute în vedere măsuri specifice pentru îmbunătățirea eficienței gestionării fiscale și pentru întărirea controlului administrației centrale asupra cheltuielilor efectuate de autoritățile locale și de întreprinderile de stat. Autoritățile au adoptat un plan

⁽¹⁾ În concluziile din 10 noiembrie 2009 referitoare la sustenabilitatea finanțelor publice, „Consiliul solicită statelor membre să își canalizeze atenția asupra strategiilor orientate spre sustenabilitate în programele privind stabilitatea și convergența pe care urmează să le elaboreze” și „invită Comisia, alături de Comitetul pentru politică economică și de Comitetul economic și financiar, să continue elaborarea de metodologii pentru evaluarea sustenabilității pe termen lung a finanțelor publice în timp util pentru următorul raport privind sustenabilitatea”, care este prevăzut pentru 2012.

de soluționare a aspectului muncii nedeclarate, care se concentrează asupra măsurilor de creștere a eficienței inspecției muncii. Autoritățile se concentrează de asemenea asupra îmbunătățirii eficacității și eficienței cheltuielilor publice pentru educație, cercetare și dezvoltare. În fine, guvernul intenționează să întreprindă măsuri concrete pentru a crește gradul de absorbție a fondurilor structurale ale UE.

(15) Per ansamblu, strategia bugetară pe 2010 prevăzută în program este în linii mari conformă cu recomandările adresate de Consiliu în temeiul articolului 126 alineatul (7). Deficitul bugetar s-ar putea însă dovedi mai mare decât proiecțiile pentru 2010 datorită în principal dificultăților politice și sociale legate de realizarea reformelor avute în vedere. Dacă aceste riscuri se materializează, măsurile suplimentare în curs de elaborare vor trebui implementate de către autorități. Începând din 2011, având în vedere lipsa din program a măsurilor specifice de consolidare, s-ar putea ca strategia bugetară să nu respecte în totalitate recomandarea Consiliului în temeiul articolului 126 alineatul (7). Programul nu oferă detalii cu privire la măsurile suplimentare de consolidare care trebuie luate în 2011 și 2012 pentru atingerea obiectivelor bugetare. Se așteaptă ca aceste informații să fie incluse în cadrul bugetar pe termen mediu (CBTM) pentru perioada 2011-2013, care va fi adoptat până la sfârșitul lunii mai 2010. Per ansamblu pentru perioada 2010-2012 scenariul bugetar din program implică un efort fiscal anual mediu de 1,75 %, care corespunde recomandării Consiliului în temeiul articolului 126 alineatul (7), dar se supune aceluiași riscuri ca și obiectivele bugetare.

(16) În ceea ce privește datele necesare specificate în codul de conduită pentru programele de stabilitate și de convergență, programul prezintă o serie de lacune în privința datelor opționale⁽¹⁾. În plus, ipotezele de referință subiacente din program nu sunt prezentate într-un tabel separat, astfel cum se sugerează în codul de conduită. În recomandările sale din 16 februarie 2010, în temeiul articolului 126 alineatul (7), vizând corectarea deficitului excesiv până în 2012, Consiliul a invitat de asemenea România să consacre un capitol separat în versiunile actualizate ale programului de convergență punerii în aplicare a recomandărilor Consiliului. Ultima actualizare a programului conține o secțiune separată referitoare la aplicarea procedurii de deficit excesiv în cazul României.

Concluzia generală este că, luată ca atare, traiectoria de consolidare prevăzută în programul de convergență este corespunzătoare și conformă recomandării Consiliului în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE. Punerea integrală în aplicare a măsurilor de consolidare prevăzute pentru anul 2010 este însă esențială pentru atingerea obiectivului de deficit. În plus, programul nu specifică suficient măsurile de consolidare care urmează să fie luate în 2011 și 2012. Guvernul României s-a angajat să ia măsuri de urgență, dacă este necesar, pentru a atinge obiectivul de deficit stabilit pentru 2010. În plus, punerea în aplicare a reformelor de guvernare fiscală hotărâte în contextul programului UE de asistență pentru balanța de plăți destinat României ar trebui să contribuie la atingerea obiectivelor bugetare pentru 2011 și 2012. În fine, adoptarea și punerea în aplicare a proiectului de reformă a pensiilor vor avea o importanță crucială pentru îmbunătățirea sustenabilității pe termen lung a finanțelor publice.

Având în vedere evaluarea de mai sus și recomandarea din 16 februarie 2010 în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE și dată fiind necesitatea asigurării unei convergențe durabile, România este invitată:

- (i) să pună în aplicare în mod riguros măsurile de consolidare fiscală pentru anul 2010, convenite în cadrul programului de sprijin pentru balanța de plăți, și să ia noi măsuri corective, dacă este necesar, pentru atingerea obiectivului de deficit public general pentru anul 2010. Autoritățile române sunt de asemenea invitate să specifice, în contextul cadrului bugetar pe termen mediu care urmează să fie elaborat până la sfârșitul lunii mai 2010, măsurile de consolidare fiscală necesare pentru atingerea obiectivelor bugetare ale programului în 2011 și 2012;
- (ii) să amelioreze cadrul fiscal prin adoptarea și punerea în aplicare a legii responsabilității fiscale. Să țină seama în special de analiza consiliului fiscal în elaborarea și gestionarea politicii fiscale;
- (iii) să adopte și să pună în aplicare proiectul de lege a pensiilor, care va contribui la îmbunătățirea substanțială a sustenabilității pe termen lung a finanțelor publice.

Tabel comparativ al principalelor previziuni macroeconomice și bugetare

		2008	2009	2010	2011	2012
PIB real (variație %)	PC martie 2010	7,3	- 7,0	1,3	2,4	3,7
	COM nov. 2009	6,2	- 8,0	0,5	2,6	n.a.
	PC iunie 2009	7,1	- 4,0	0,1	2,4	n.a.

⁽¹⁾ Lipsesc, în special, informațiile cu privire la ocuparea forței de muncă în număr de ore lucrate și cheltuielile de la bugetul general defalcate pe funcții.

		2008	2009	2010	2011	2012
Inflație IAPC (%)	PC martie 2010	7,9	5,6	3,7	3,2	2,8
	COM nov. 2009	7,9	5,7	3,5	3,4	n.a.
	PC iunie 2009	7,9	5,8	3,5	3,2	n.a.
Deviația PIB ⁽¹⁾ (% din PIB potențial)	PC martie 2010	9,5	- 1,7	- 3,3	- 3,7	- 2,7
	COM nov. 2009 ⁽²⁾	10,0	- 2,2	- 4,4	- 4,3	n.a.
	PC iunie 2009	8,7	0,5	- 2,5	- 2,9	n.a.
Capacitatea/necesarul net de finanțare față de restul lumii (% din PIB)	PC martie 2010	- 11,2	- 3,9	- 3,9	- 3,9	- 3,7
	COM nov. 2009	- 11,8	- 5,0	- 5,1	- 5,2	n.a.
	PC iunie 2009	- 11,9	- 6,3	- 5,4	- 5,2	n.a.
Venituri la bugetul general (% din PIB)	PC martie 2010	32,8	31,1	31,7	31,9	31,8
	COM nov. 2009	32,8	31,6	31,8	32,0	n.a.
	PC iunie 2009	33,1	33,2	33,7	34,2	n.a.
Cheltuielile bugetului general (% din PIB)	PC martie 2010	38,4	39,1	38,1	36,4	34,8
	COM nov. 2009	38,4	39,4	38,6	37,9	n.a.
	PC iunie 2009	38,5	38,3	37,8	37,0	n.a.
Soldul bugetului general (% din PIB)	PC martie 2010	- 5,5	- 8,0	- 6,3	- 4,4	- 3,0
	COM nov. 2009	- 5,5	- 7,8	- 6,8	- 5,9	n.a.
	PC iunie 2009	- 5,4	- 5,1	- 4,1	- 2,9	n.a.
Soldul primar (% of GDP)	PC martie 2010	- 4,8	- 6,5	- 4,5	- 2,6	- 1,6
	COM nov. 2009	- 4,8	- 6,2	- 5,0	- 3,9	n.a.
	PC iunie 2009	- 4,7	- 3,6	- 2,4	- 1,4	n.a.
Sold ajustat ciclic ⁽¹⁾ (% din PIB)	PC martie 2010	- 8,5	- 7,5	- 5,2	- 3,2	- 2,1
	COM nov. 2009	- 8,5	- 7,1	- 5,5	- 4,6	n.a.
	PC iunie 2009	- 8,2	- 5,3	- 3,3	- 2,0	n.a.
Sold structural ⁽³⁾ (% din PIB)	PC martie 2010	- 8,5	- 7,5	- 5,2	- 3,2	- 2,1
	COM nov. 2009	- 8,5	- 7,1	- 5,5	- 4,6	n.a.
	PC iunie 2009	- 8,2	- 5,3	- 3,3	- 2,0	n.a.
Datorie publică brută (% din PIB)	PC martie 2010	13,6	23,0	28,3	29,4	29,7
	COM nov. 2009	13,6	21,8	27,4	31,3	n.a.
	PC iunie 2009	13,6	18,0	20,8	22,0	n.a.

Note:

⁽¹⁾ Deviațiile PIB și soldurile ajustate ciclic în conformitate cu programele, recalulate de serviciile Comisiei pe baza informațiilor din programe.

⁽²⁾ Pe baza unei creșteri potențiale estimate de 5,1 %, 3,4 %, 2,9 % și, respectiv, 2,5 % în perioada 2008-2011.

⁽³⁾ Sold ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și alte măsuri temporare.

Surse:

Programul de convergență (PC); Previiziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009 (COM); calculele serviciilor Comisiei.

AVIZUL CONSILIULUI

privind programul de stabilitate actualizat al Slovaciei pentru perioada 2009-2012

(2010/C 144/04)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei,

după consultarea Comitetului economic și financiar,

EMITE PREZENTUL AVIZ:

(1) La 26 aprilie 2010 Consiliul a examinat programul de stabilitate actualizat al Slovaciei pentru perioada 2009-2012.

(2) Înregistrând o rată medie a creșterii PIB-ului real de peste 7 % în perioada 2003-2008, Slovacia a fost una dintre țările UE cu cele mai bune performanțe în perioada de dezvoltare maximă. O serie de politici macroeconomice solide în perioada respectivă au permis evitarea unor dezechilibre macroeconomice mari, ceea ce a permis Slovaciei să adopte moneda euro în ianuarie 2009. Cu toate acestea, având în vedere larga sa deschidere către piețele comerciale, economia Slovaciei a fost puternic afectată de criză. Se estimează că PIB-ul real a scăzut cu 4,7 % în 2009, iar deprecierea monedelor statelor vecine a atras o apreciere suplimentară a cursului de schimb real efectiv al Slovaciei.

Pentru a limita efectele crizei, autoritățile au permis funcționarea pe deplin a stabilizatorilor automați și, în conformitate cu Planul european de redresare economică, au adoptat măsuri anticriză în noiembrie 2008 și februarie 2009 (0,5 % din PIB atât pentru 2009, cât și pentru 2010). Având în vedere un deficit public estimat la aproximativ 6 % din PIB în 2009, la 2 decembrie 2009, Consiliul a stabilit că există un deficit excesiv și a recomandat corectarea acestuia până în 2013. Luând în considerare diminuarea competitivității externe a Slovaciei ca urmare a unei depreciere temporare a monedelor țărilor

vecine și accentuarea dezechilibrelor fiscale în perioada crizei, o reducere credibilă și durabilă a deficitului public ar trebui să reprezinte o componentă esențială a strategiei autorităților pentru anii viitori.

(3) Deși declinul constat al PIB-ului real în contextul crizei este în mare măsură ciclic, nivelul producției potențiale a fost la rândul său influențat negativ. De asemenea, criza poate afecta și creșterea potențială pe termen mediu prin investiții mai mici, prin limitarea accesului la creditare și prin creșterea șomajului structural. În plus, impactul crizei economice accentuează efectele negative ale îmbătrânirii populației asupra producției potențiale și asupra sustenabilității finanțelor publice. În acest context va fi esențială accelerarea ritmului reformelor structurale în scopul susținerii creșterii potențiale. În special, în cazul Slovaciei este important să se apeleze la reforme pentru reducerea sarcinilor normative și administrative asupra întreprinderilor, pentru ameliorarea funcționării pieței forței de muncă și pentru îmbunătățirea poziției în planul competitivității costurilor față de partenerii comerciali, inclusiv prin moderarea nivelului salarial.

(4) Scenariul macroeconomic aflat la baza programului prevede o creștere a PIB-ului real cu 1,9 % în 2010, cu 4,1 % în 2011 și cu 5,4 % în 2012. Evaluat pe baza informațiilor disponibile în prezent ⁽²⁾, acest scenariu pare să aibă la bază ipoteze de creștere plauzibile în 2010 și ipoteze optimiste în 2011 și 2012.

Previziunile pentru ultimii ani ai programului nu pot reflecta gradul de prudență care ar trebui să se afle la baza strategiilor de consolidare fiscală, în special având în vedere incertitudinile neobișnuit de mari din actualul mediu postcriză. În conformitate cu redresarea estimată, previziunea programului pentru inflație este mai mare cu aproximativ 1 punct procentual în 2011 față de previziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009, iar pentru rata șomajului previziunile indică o scădere mai rapidă.

(5) Programul estimează deficitul public pentru 2009 la 6,3 % din PIB, în creștere de la 2,3 % din PIB în 2008. Funcționarea pe deplin a stabilizatorilor automați în 2009 a atras o scădere accentuată a veniturilor și o creștere semnificativă a cheltuielilor sociale. Măsurile de stimulare adoptate de guvern în contextul planului european de redresare economică (PERE) nu au afectat deficitul, întrucât au fost finanțate din realocări ale cheltuielilor în cadrul bugetului. Unele dintre măsurile anticriză vor rămâne funcționale în 2010. Cu toate acestea, în

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1. Documentele la care se face trimitere în prezentul text pot fi consultate la următoarea adresă de internet: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

⁽²⁾ Evaluarea ia în considerare în calcul previziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009, dar și alte informații care au devenit disponibile ulterior.

conformitate cu strategia de ieșire susținută de Consiliu și în vederea corectării deficitului excesiv și a aducerii poziției fiscale la niveluri mai sustenabile, guvernul are în plan o consolidare a finanțelor publice concentrată în prima parte a programului, începând cu 2010.

- (6) Obiectivul programului pentru 2010 este un deficit public general de 5,5 % din PIB. Se estimează că ponderea cheltuielilor în PIB va scădea cu 1,1 puncte procentuale din PIB, reflectând economii la cheltuielile cu bunurile și serviciile, o creștere moderată a nivelului salarizării în sectorul public și reduceri ale investițiilor publice. În conformitate cu previziunile, ponderea veniturilor în PIB va scădea cu 0,3 puncte procentuale din PIB, reflectând o creștere temporară a deducerilor fiscale și indemnizațiilor de muncă și o scădere a dividendelor societăților de stat. Se estimează că măsurile planificate vor conduce la scăderea deficitului public general cu aproximativ 1 punct procentual din PIB. Obiectivul fiscal pentru 2010 implică o ameliorare semnificativă a soldului structural (și anume soldul ajustat ciclic, exceptând măsurile cu caracter excepțional și alte măsuri temporare) cu aproximativ 1,25 puncte procentuale din PIB, ceea ce corespunde recomandării Consiliului în cadrul procedurii de deficit excesiv.
- (7) Principalul obiectiv al strategiei bugetare din cadrul programului este să reducă deficitul public general la 3 % din PIB în 2012, adică mai devreme cu un an decât prevedea recomandarea Consiliului în cadrul procedurii aplicabile deficitelor excesive. Se estimează o scădere a deficitului global de la 5,5 % din PIB în 2010 la 4,2 % și la 3,0 % din PIB în 2011, respectiv 2012. Două treimi din reducerea deficitului între 2010 și 2012 ar reflecta o ameliorare structurală concentrată în prima parte a programului (măsurată în conformitate cu metodologia stabilită de comun acord și aplicată informațiilor furnizate în program); cealaltă treime ar rezulta din evoluții ciclice favorabile. Principalele resorturi ale ameliorării structurale sunt reprezentate de reduceri semnificative planificate pentru consumul și cheltuielile de capital ale sectorului public. În conformitate cu programul, efortul anual mediu de consolidare fiscală în perioada 2010-2012, recalculat după metoda stabilită de comun acord, s-ar ridica la aproximativ 1 % din PIB, ceea ce corespunde recomandării Consiliului în cadrul procedurii de deficit excesiv. Este planificată o continuare a consolidării în perioada de după 2012 pentru avansarea către obiectivul bugetar pe termen mediu (OTM), anume un buget echilibrat în termeni structurali. Date fiind cele mai recente previziuni și nivelul datoriei, OTM-ul reflectă în mod corespunzător obiectivele pactului; cu toate acestea, programul nu prevede îndeplinirea acestuia în perioada de programare.
- (8) Este posibil ca în 2010 rezultatul bugetar să fie relativ inferior previziunilor din cadrul programului. Există, în special, incertitudini în domeniul cheltuielilor, unde este posibil ca anumite măsuri să nu aibă drept rezultat economiile estimate (cum ar fi reducerea cheltuielilor cu bunuri și servicii). În plus, previziunea pentru soldul administrațiilor locale se prezintă drept optimistă, având în vedere impactul previzionat al crizei asupra veniturilor acestor entități în 2010. Incertitudinile cu privire la atingerea obiectivelor fiscale sunt mai mari pentru ultimii ani ai perioadei. În special, programul are la bază ipoteze macroeconomice optimiste în 2011 și 2012, ceea ce implică posibilitatea unor surprize negative legate de venituri. În plus, este necesar ca măsurile prevăzute cu privire la cheltuieli, în special cele legate de reducerea consumului sectorului public, să fie detaliate astfel încât să sporească credibilitatea planului de consolidare.
- (9) În conformitate cu programul de stabilitate, datoria publică brută a crescut de la 27,7 % din PIB în 2008 la 37,1 % din PIB în 2009. Creșterea reflectă un deficit ridicat și contractarea semnificativă a PIB-ului real în 2009. Cu toate că ponderea datoriei rămâne cu mult sub nivelul valorii de referință prevăzute de tratat, se previzionează creșterea în continuare a acesteia în 2010 și 2011, când ar ajunge la 42,5 % din PIB, și o scădere ușoară în 2012, la 42,2 % din PIB. Este probabil ca evoluția ponderii datoriei să fie mai puțin favorabilă decât în previziunile programului, în special după 2010, având în vedere riscurile identificate la adresa consolidării bugetare, la care se adaugă posibilitatea unei creșteri a PIB-ului real mai puțin favorabilă decât se estimează în program.
- (10) Previziunile în privința datoriei publice pe termen mediu, care presupun o revenire treptată a PIB-ului la ratele de creștere prevăzute înainte de criză și o întoarcere a ponderii impozitelor la nivelurile de dinaintea crizei, incluzând creșterea conform previziunilor a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației, arată că strategia bugetară prezentată în program, luată ca atare, fără alte modificări la nivel de politici, nu ar fi suficientă pentru a stabiliza ponderea datoriei în PIB până în 2020.
- (11) Impactul bugetar pe termen lung al îmbătrânirii populației este ușor ridicat în raport cu media din Uniunea Europeană, din cauza unei creșteri relativ puternice a cheltuielilor cu pensiile în deceniile următoare. De asemenea, poziția bugetară din 2009 accentuează impactul bugetar al îmbătrânirii populației asupra deviației de la sustenabilitate. Realizarea, pe termen mediu, a unor excidente primare ridicate alături de reforme structurale, astfel cum sunt prevăzute în program, și reformarea sistemului de pensii ar contribui la limitarea riscurilor la adresa sustenabilității finanțelor publice, care au fost evaluate drept ridicate în cadrul Raportului Comisiei privind sustenabilitatea din 2009 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ În concluziile din 10 noiembrie 2009 referitoare la sustenabilitatea finanțelor publice, „Consiliul solicită statelor membre să își canalizeze atenția asupra strategiilor orientate spre sustenabilitate în programele privind stabilitatea și convergența pe care urmează să le elaboreze” și „invită Comisia, alături de Comitetul pentru politică economică și de Comitetul economic și financiar, să continue elaborarea de metodologii pentru evaluarea sustenabilității pe termen lung a finanțelor publice în timp util pentru următorul raport privind sustenabilitatea”, care este prevăzut pentru 2012.

(12) Politică fiscală a Slovaciei are la bază un cadru bugetar trianual bine definit și detaliat. Cu toate acestea, obiectivele pe termen mediu pentru cheltuieli sunt în mare măsură orientative și în general sunt supuse unor revizuii substanțiale, ceea ce le subminează în timp credibilitatea. Actualizarea din 2010 a programului de stabilitate propune consolidarea cadrului prin introducerea unor plafoane multianuale de cheltuieli, care ar acoperi o mare parte a finanțelor publice. Este prevăzută introducerea de clauze derogatorii pentru cazurile de șocuri economice negative. Programul mai propune introducerea unei limite superioare pentru datoria publică printr-o lege constituțională și a unor îmbunătățiri ale monitorizării execuției bugetare în cursul anului. Aceste eforturi de consolidare a structurii instituționale pentru finanțele publice sunt bine-venite și ar trebui încurajate. Cu toate acestea, întrucât se află doar într-o fază incipientă, propunerile ar trebui considerate drept eforturi complementare și nu un motor al strategiei de consolidare fiscală.

(13) Există posibilitatea îmbunătățirii structurii cheltuielilor publice în Slovacia. Ponderea investițiilor publice în cadrul cheltuielilor publice totale este redusă față de nivelurile existente în țările vecine (2 % din PIB). Cheltuielile în domeniile cercetării și dezvoltării, învățământului și protecției mediului sunt, de asemenea, reduse conform standardelor UE și prin comparație cu partenerii din regiune. În acest context, reducerea previzionată a cheltuielilor cu formarea de capital pentru perioada vizată de program reprezintă un motiv de îngrijorare. Aceasta nu poate fi durabilă și oportună într-o economie aflată într-o fază de recuperare, cum este economia Slovaciei. Programul prevede mai multe măsuri pentru sporirea eficienței administrației publice, inclusiv reorganizarea administrației centrale prin fuzionarea unor ministere, centralizarea achizițiilor publice și gestionarea proprietăților de stat și o mai bună utilizare a tehnologiilor informației în serviciile publice. Cu toate că încă se află într-o fază timpurie, aceste măsuri se îndreaptă într-o direcție bună.

(14) În ansamblu, în 2010 strategia bugetară stabilită în program se conformează recomandărilor Consiliului în temeiul articolului 126 alineatul (7). Începând cu 2011, există riscuri de nerespectare a traiectoriei ambițioase de consolidare descrisă în program și de parțială neconformitate a strategiei bugetare cu recomandările Consiliului emise în temeiul articolului 126 alineatul (7).

Programul prezintă un plan ambițios de aducere a deficitului public de la 6,3 % din PIB în 2009 la 3,0 % din PIB în 2012, cu un an înainte de termenul-limită 2013, stabilit de Consiliu. Atingerea obiectivului fiscal pentru 2010 ar presupune o ameliorare a soldului structural cu aproximativ 1,25 puncte procentuale din PIB. Efortul structural mediu anual previzionat de aproximativ 1 % din PIB în perioada 2010-2012 este în conformitate cu recomandarea Consiliului în cadrul procedurii de deficit excesiv. Cu toate acestea, obiectivele pentru venituri și

pentru cheltuieli sunt expuse riscurilor, în special în 2011 și 2012, când ipotezele macroeconomice par supraevaluate. De asemenea, este necesară furnizarea de detalii suplimentare asupra măsurilor incluse în program pentru a spori credibilitatea planului de consolidare.

(15) În ceea ce privește cerințele specificate în codul de conduită pentru programele de stabilitate și de convergență, programul prezintă anumite lacune, atât în privința datelor obligatorii, cât și a celor opționale⁽¹⁾. În cadrul recomandărilor sale emise în temeiul articolului 126 alineatul (7) la data de 2 decembrie 2009 pentru eliminarea deficitului excesiv, Consiliul a adresat, de asemenea, Slovaciei invitația de a înainta un raport privind progresele realizate în punerea în aplicare a recomandărilor Consiliului într-un capitol separat în actualizările programelor de stabilitate. Programul respectă această recomandare.

Concluzia generală este că strategia fiscală prezentată în program este, în general, conformă cu recomandarea Consiliului în cadrul procedurii aplicabile deficitelor excesive. Aceasta prevede o consolidare fiscală considerabilă, concentrată în prima parte a perioadei de programare, pentru aducerea deficitului sub nivelul de 3 % din PIB până în 2012, cu un an înainte de termenul-limită stabilit de Consiliu, ceea ce este laudabil. Cu toate acestea, previziunile bugetare sunt expuse unor riscuri generate de ipotezele optimiste de creștere pentru ultimii ani ai perioadei și ar putea necesita prezentarea unor măsuri cu caracter specific mai pronunțat pentru realizarea economiilor planificate în materie de cheltuieli. Intențiile de consolidare a cadrului fiscal sunt bine-venite, dar trebuie să fie urmate de acțiuni concrete.

Având în vedere evaluarea de mai sus și în lumina recomandării emise la 2 decembrie 2009 în temeiul articolului 126 din TFUE, Slovacia este invitată:

- (i) să pună în aplicare în 2010 măsurile de reducere a deficitului astfel cum sunt prevăzute în buget și să susțină traiectoria de consolidare pentru anii următori cu măsuri specifice pentru a asigura corectarea deficitului excesiv, dacă este posibil, până în 2012 și până cel târziu în 2013;
- (ii) să continue reformele privind sistemul de pensii pentru asigurarea sustenabilității finanțelor publice;
- (iii) să pună în aplicare măsurile prevăzute pentru consolidarea în continuare a cadrului fiscal, în special introducerea de plafoane obligatorii multianuale de cheltuieli.

⁽¹⁾ În special, nu sunt furnizate datele privind variațiile stocurilor și achiziția netă de valori.

Tabel comparativ al principalelor previziuni macroeconomice și bugetare

		2008	2009	2010	2011	2012
PIB real (variație %)	PS ian. 2010	6,4	- 5,7	1,9	4,1	5,4
	COM nov. 2009	6,4	- 5,8	1,9	2,6	n.a.
	PC apr. 2009	6,4	2,4	3,6	4,5	n.a.
Inflație IAPC (%)	PS ian. 2010	3,9	1,2	2,6	3,7	4,1
	COM nov. 2009	3,9	1,1	1,9	2,5	n.a.
	PC apr. 2009	3,9	2,2	3,6	4,1	n.a.
Deviație PIB (¹) (% din PIB potențial)	PS ian. 2010	8,9	- 1,1	- 2,9	- 3,0	- 1,0
	COM nov. 2009 (²)	9,2	- 0,8	- 2,1	- 3,0	n.a.
	PC apr. 2009	6,5	3,5	1,7	1,0	n.a.
Capacitatea/necesarul net de finanțare în raport cu restul lumii (% din PIB)	PS ian. 2010	- 5,3	- 4,2	- 3,2	- 2,7	- 1,9
	COM nov. 2009	- 5,6	- 4,8	- 4,3	- 4,2	n.a.
	PC apr. 2009	- 5,8	- 4,2	- 2,9	- 2,6	n.a.
Venituri la bugetul general (% din PIB)	PS ian. 2010	32,5	32,8	32,5	32,3	31,7
	COM nov. 2009	32,5	31,3	31,4	31,4	n.a.
	PC apr. 2009	33,4	32,1	31,6	31,8	n.a.
Cheltuielile bugetului general (% din PIB)	PS ian. 2010	34,8	39,1	38,0	36,5	34,7
	COM nov. 2009	34,8	37,5	37,5	36,9	n.a.
	PC apr. 2009	35,6	35,1	34,5	34,1	n.a.
Soldul bugetului general (% din PIB)	PS ian. 2010	- 2,3	- 6,3	- 5,5	- 4,2	- 3,0
	COM nov. 2009	- 2,3	- 6,3	- 6,0	- 5,5	n.a.
	PC apr. 2009	- 2,2	- 3,0	- 2,9	- 2,2	n.a.
Sold primar (% din PIB)	PS ian. 2010	- 1,1	- 4,5	- 3,6	- 2,3	- 1,1
	COM nov. 2009	- 1,1	- 5,0	- 4,7	- 4,1	n.a.
	PC apr. 2009	- 0,9	- 1,7	- 1,7	- 1,0	n.a.
Sold ajustat ciclic (¹) (% din PIB)	PS ian. 2010	- 4,9	- 6,0	- 4,7	- 3,3	- 2,7
	COM nov. 2009	- 5,0	- 6,0	- 5,4	- 4,6	n.a.
	PC apr. 2009	- 4,1	- 4,0	- 3,4	- 2,5	n.a.
Sold structural (³) (% din PIB)	PS ian. 2010	- 4,2	- 6,0	- 4,7	- 3,3	- 2,7
	COM nov. 2009	- 5,2	- 6,2	- 5,4	- 4,6	n.a.
	PC apr. 2009	- 3,8	- 4,4	- 3,5	- 2,6	n.a.

		2008	2009	2010	2011	2012
Datorie publică brută (% din PIB)	PS ian. 2010	27,7	37,1	40,8	42,5	42,2
	COM nov. 2009	27,7	34,6	39,2	42,7	n.a.
	PC apr. 2009	27,6	31,4	32,7	32,7	n.a.

Note:

- (1) Deviațiile PIB și soldurile ajustate ciclic în conformitate cu programele, recalulate de serviciile Comisiei pe baza informațiilor din programe.
- (2) Pe baza unei creșteri potențiale estimate de 4,7 %, 3,6 %, 3,2 %, respectiv 3,6 %, în perioada 2008-2011.
- (3) Sold ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și alte măsuri temporare. Măsurile cu caracter excepțional și celelalte măsuri temporare reprezintă 0,7 % din PIB în 2008, cu efect de creștere a deficitului, în conformitate cu cel mai recent program și 0,2 % din PIB în 2008 și 2009, cu efect de reducere a deficitului în ambele cazuri, în conformitate cu previziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009.

Surse:

Programul de stabilitate (PS); previziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009 (COM); calculele serviciilor Comisiei.

AVIZUL CONSILIULUI

privind programul de stabilitate actualizat al Sloveniei pentru perioada 2009-2013

(2010/C 144/05)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei,

după consultarea Comitetului economic și financiar,

EMITE PREZENTUL AVIZ:

- (1) La 26 aprilie 2010, Consiliul a examinat programul de stabilitate actualizat al Sloveniei pentru perioada 2009-2013.
- (2) În anii dinaintea crizei, Slovenia a înregistrat o creștere economică solidă, determinată de dezvoltarea exporturilor și a investițiilor. Această expansiune rapidă a luat sfârșit în ultimul trimestru din 2008, când economia slovenă a fost lovită puternic și destul de brusc de criza mondială, în principal prin intermediul comerțului, dat fiind gradul său de deschidere foarte ridicat. Încetinirea activității economice după o perioadă în care au început să apară riscuri de supraîncălzire și de pierdere a competitivității atrage după sine o anumită ajustare a economiei: de la sfârșitul lui 2008, atât diferențialul de inflație în raport cu zona euro, cât și deficitul extern au scăzut treptat, acesta din urmă apropiindu-se de echilibru în 2009.

Ca urmare a încetirii activității economice, căreia i se adaugă măsurile de redresare luate conform Planului european de redresare economică (PERE), precum și a dinamicii puternice și inerente a cheltuielilor, poziția bugetară a Sloveniei s-a deteriorat rapid. Creșterea abruptă a deficitului public general, de la 1,8 % din PIB în 2008 până la 5,7 % în 2009, conform estimărilor, a determinat Consiliul să constate printr-o decizie, la 2 decembrie 2009, că în Slovenia există un deficit excesiv și să stabilească anul 2013 ca termen de corecție a acestuia. În afară de revenirea la finanțe publice

sănătoase, inclusiv prin noi reforme ale sistemului de pensii, prioritățile principale ale economiei slovene sunt consolidarea rezistenței și restaurarea competitivității pentru a putea beneficia pe deplin de relansarea economiei mondiale. Pentru aceasta este nevoie de o mai bună corelare a evoluției salariilor cu cea a productivității și de implementarea unor reforme structurale.

- (3) Deși declinul constat al PIB-ului real în contextul crizei este în mare măsură ciclic, nivelul PIB-ului potențial a fost la rândul său influențat negativ. În plus, criza ar putea afecta și creșterea potențială pe termen mediu din cauza reducerii investițiilor, a limitării accesului la creditare și a creșterii șomajului structural. În plus, impactul crizei economice accentuează efectele negative ale îmbătrânirii populației asupra producției potențiale și a sustenabilității finanțelor publice. În acest context, este esențial să se accelereze ritmul reformelor structurale având ca scop sprijinirea creșterii potențiale. Pentru Slovenia este important în special să crească productivitatea, în condițiile limitării costului unitar al muncii, printre altele prin apelarea la reforme în domeniul cercetării și inovării și pe piața muncii.
- (4) Scenariul macroeconomic aflat la baza programului estimează că PIB-ul real își va relua creșterea pozitivă în 2010 (0,9 %), comparativ cu - 7,3 % în 2009 (7,8 % conform estimărilor biroului de statistică publicate la 1 martie 2010), creștere care se va accelera până la o rată medie de 3,2 % în restul perioadei de programare.

Evaluat pe baza informațiilor disponibile în prezent⁽²⁾, acest scenariu pare să se bazeze pe ipoteze de creștere plauzibile până în 2011 și optimiste pentru perioada ulterioară. Declinul așteptat al ratei de ocupare și creșterea aferentă a ratei șomajului ar putea fi mai accentuate decât se estimase din cauza (i) retragerii treptate a măsurilor temporare de sprijinire a pieței muncii, dacă aceasta nu este însoțită, acolo unde este necesar, de politici de activare și de formare care să favorizeze realocarea locurilor de muncă și recalificarea lucrătorilor, precum și (ii) creșterii treptate a salariului minim planificate între 2010 și 2012. Previziunile programului în materie de inflație par a fi realiste.

- (5) Conform estimărilor programului, deficitul public general a crescut de la 1,8 % din PIB în 2008 la 5,7 % în 2009. Deși se estimează că cheltuielile cu dobânzile au rămas în general stabile ca pondere în PIB, soldul primar s-a deteriorat puternic. Astfel cum s-a menționat mai sus, acest

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1. Documentele la care se face trimitere în textul de față sunt disponibile la adresa: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/index_en.htm

⁽²⁾ Evaluarea ia în calcul în special previziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009, dar și alte informații care au devenit disponibile ulterior.

fapt se datorează funcționării stabilizatorilor automați, dinamicii puternice a transferurilor sociale și cheltuielilor cu salariile din sectorul public, precum și diverselor măsuri discreționare, inclusiv măsurile luate pentru a face față crizei, care se ridică la aproximativ 1,5 % din PIB, adoptate de guvern în conformitate cu PERE. Conform programului, este planificat ca politica fiscală să devină ușor restrictivă în 2010 și mai pronunțat restrictivă în perioada ulterioară, în acord cu strategia de ieșire promovată de Consiliu și pentru a corecta deficitul excesiv până în 2013.

- (6) Pentru 2010, programul prevede stabilizarea deficitului public general la 5,7 % din PIB. Dată fiind creșterea accentuată a sarcinii financiare aferente dobânzilor, se estimează că deficitul primar va scădea cu 0,7 pp., pentru a ajunge la puțin sub 4 % din PIB. Luată ca atare, strategia bugetară pentru 2010 este în linii mari conformă recomandării adoptate de Consiliu la 2 decembrie 2009 în temeiul articolului 126 alineatul (7), de a pune în aplicare în 2010 măsurile de consolidare planificate.

Măsurile discreționare luate în privința veniturilor (și anume, pe de o parte, o nouă reducere a ratei impozitului pe profit și o deducere fiscală suplimentară pentru persoanele social vulnerabile, iar pe de altă parte o nouă creștere a accizelor și revizuirea taxei pe emisiile de CO₂, care nu a fost încă detaliată și adoptată), au un impact bugetar în linii mari neutru. Cu toate acestea, se preconizează că veniturile vor crește cu 0,8 pp. din PIB comparativ cu rezultatul estimat pentru 2009, datorită creșterii așteptate a veniturilor din impozite indirecte⁽¹⁾ și unei ușoare creșteri a „altor” venituri. Măsurile planificate în materie de cheltuieli pentru 2010, printre care se numără o nouă amânare a creșterii salariilor din sectorul public, reguli de indexare mai puțin generoase pentru prestațiile sociale, inclusiv pentru pensii, și transferuri de capital mai reduce, ar trebui să genereze economii de aproximativ 1,25 % din PIB în comparație cu ipoteza în care politicile ar rămâne neschimbate, dar, dată fiind dinamica puternică a cheltuielilor, se preconizează că ponderea cheltuielilor primare va crește totuși ușor în 2010. În acest context, soldul structural, adică soldul ajustat ciclic exceptând măsurile cu caracter excepțional și alte măsuri temporare, calculat conform metodologiei stabilite de comun acord, ar urma să se îmbunătățească doar ușor, cu 0,25 pp. din PIB, după o deteriorare de 0,25 pp. din PIB în 2009.

- (7) Obiectivul principal al strategiei bugetare pe termen mediu prezentate în program este reducerea deficitului sub valoarea de referință de 3 % din PIB până în 2013, conform recomandării adresate de Consiliu în temeiul articolului 126 alineatul (7), țintele de deficit fiind fixate la 4,2 %, 3,1 % și 1,6 % din PIB în 2011, 2012, respectiv 2013. Strategia de consolidare pe termen mediu se bazează pe limitarea generalizată a cheltuielilor primare.

⁽¹⁾ Bugetul pentru 2010 și 2011 explică faptul că accizele aplicate produselor industriei energetice urmează să beneficieze de o creștere a cantității de uleiuri minerale vândute, iar veniturile din TVA ar urma să crească datorită unor sume mai mici aferente rambursărilor de TVA pentru 2009.

Programul conține indicații referitoare la măsurile cu caracter general care urmează să sprijine această strategie, însă acestea trebuie detaliate și adoptate. Aceste măsuri se bazează pe creșterea eficienței sectorului public și pe raționalizarea prestării de servicii publice și a protecției sociale. În plus, proiecțiile bugetare din program țin cont de expirarea totală a măsurilor temporare de stimulare, după ce acestea vor începe să fie retrase treptat din 2010.

Pentru perioada 2010-2013 este prevăzută o îmbunătățire structurală anuală medie situată undeva sub 0,75 pp. din PIB, ceea ce corespunde în linii generale recomandării adresate de Consiliu în temeiul articolului 126 alineatul (7). Ajustarea este inegal repartizată în cursul perioadei, orientarea bugetară restrictivă fiind concentrată în 2011 și 2013. Programul confirmă obiectivul pe termen mediu (OTM) pentru poziția bugetară a Sloveniei, și anume un deficit structural de 1 % din PIB, astfel cum fusese stabilit inițial în 2005. Date fiind noile estimări și nivelul datoriei, acest OTM nu pare să ia în calcul în măsură suficientă datoriile implicite aferente îmbătrânirii populației, în ciuda faptului că datoria se situează sub valoarea de referință de 60 % din PIB. Dacă se iau în considerare soldurile structurale corespunzătoare țintelor de deficit din program, OTM nu va fi atins în cursul perioadei de programare.

- (8) Rezultatele bugetare ar putea fi mai slabe decât cele prevăzute în program, iar această posibilitate crește de-a lungul perioadei de programare. În 2010, creșterea substanțială preconizată a impozitelor indirecte pare a fi doar parțial susținută cu măsuri în program și optimistă, date fiind perspectivele limitate pentru consumul privat. Rezultatele creșterii cheltuielilor au depășit planurile din ultimii ani, situație care s-ar putea repeta. Începând din 2011 riscul de depășire a plafoanelor de cheltuieli crește, întrucât nu au fost definite și adoptate măsuri în acest sens, iar unele dintre aceste cheltuieli ar putea depinde de rezultatele negocierilor cu partenerii sociali. Pe lângă aceasta, amploarea ajustării preconizate ar trebui privită în contextul dinamicii puternice și inerente a cheltuielilor din ultimii ani, în special în ceea ce privește cheltuielile cu salariile și transferurile sociale (inclusiv pensiile), aceste două componente urmând să aibă, conform programului, o contribuție importantă la reducerea deficitului. Conform previziunilor, se estimează că reducerea considerabilă preconizată a cheltuielilor de capital în perioada de programare reflectă utilizarea sporită a fondurilor structurale ale UE, lucru care se poate dovedi problematic, dată fiind slaba capacitate de absorbție. Riscurile pe partea de venituri sunt legate de scenariul macroeconomic optimist pentru perioada de după 2011.
- (9) Programul estimează că datoria publică brută a crescut puternic, de la 22,5 % din PIB în 2008 la 34,4 % din PIB în 2009 (dată fiind cifra scăzută a PIB-ului nominal din estimarea biroului de statistică, publicată la 1 martie 2010, datoria brută din 2009 ar putea fi mai mare cu aproximativ 1 pp. din PIB). Factorii principali care au contribuit la această creștere sunt creșterea deficitului primar și o ajustare stoc-flux semnificativă, care reflectă operațiunile de recapitalizare și de refacere a lichidității

pentru sprijinirea sectorului financiar. Ponderea datoriei ar urma să rămână sub valoarea de referință din tratat în întreaga perioadă de programare, crescând însă cu mai mult de 8 pp. până în 2012, când va atinge aproape 43 % din PIB, în principal datorită deficitelor primare și îmbunătățirii perspectivelor pentru PIB-ul nominal, pentru a scădea ușor în 2013 sub efectul revenirii la o situație de excedent primar. Având în vedere riscurile care amenință țintele bugetare, riscuri accentuate de incertitudinea legată de ajustarea stoc-flux aferentă sprijinului acordat sectorului financiar, evoluția ponderii datoriei ar putea fi mai puțin favorabilă decât se prevede în program.

(10) Previzunile în privința datoriei publice pe termen mediu, care presupun o revenire treptată a PIB-ului la ratele de creștere prevăzute înainte de criză și o întoarcere a ponderii impozitelor la nivelurile de dinaintea crizei, incluzând creșterea conform previziunilor a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației, arată că strategia bugetară prezentată în program, luată ca atare, fără alte modificări la nivel de politici, ar stabiliza ponderea datoriei timp de câțiva ani, fără însă a o împiedica să revină la o tendință ușor crescătoare către anul 2020.

(11) Impactul bugetar pe termen lung al îmbătrânirii populației se situează cu mult peste media din UE, în principal din cauza unei creșteri relativ accentuate în deceniile următoare a cheltuielilor cu pensiile, ca pondere din PIB. Poziția bugetară din 2009, astfel cum est prevăzută în program, accentuează impactul bugetar al îmbătrânirii populației asupra deviației de la sustenabilitate.

Asigurarea unor excedente primare ridicate pe termen mediu și implementarea unor reforme structurale pentru atenuarea creșterii considerabile a cheltuielilor datorate îmbătrânirii populației ar contribui la reducerea riscurilor care amenință sustenabilitatea finanțelor publice, evaluate ca fiind ridicate în Raportul de sustenabilitate pe 2009 ⁽¹⁾ al Comisiei. Aceste reforme ar putea lua ca punct de pornire reforma în două etape a sistemului de pensii, prezentată în Strategia de ieșire 2010-2013 adoptată de guvern în februarie 2010.

(12) Adoptarea bugetelor continue pe doi ani ale administrației centrale și plafonul stabilit pentru datoriile totale ale administrațiilor locale sunt caracteristici pozitive bine stabilite ale cadrului fiscal al Sloveniei. Cu toate acestea, guvernarea fiscală poate fi îmbunătățită. De exemplu, una dintre deficiențele bugetelor continue pe doi ani o constituie faptul

că țintele pentru cel de al doilea an pot fi revizuite în bugetul din anul următor. În plus, execuția bugetară din 2006-2008 și, într-o anumită măsură, din 2009, reflectă un anumit grad de risc de depășire a plafoanelor de cheltuieli. În 2009 au fost introduse măsuri pentru consolidarea cadrului fiscal al Sloveniei (stabilirea bugetului în funcție de performanțe și înființarea unui consiliu fiscal independent) și se au în vedere alte măsuri, cum ar fi îmbunătățirea contabilității bugetare și introducerea unei norme bugetare. Dacă vor fi implementate în mod coerent, aceste inițiative ar putea contribui la realizarea consolidării fiscale plănificate.

(13) Ajustarea bazată pe cheltuieli prevăzută în programul actualizat depinde de creșterea eficienței sectorului public și de raționalizarea prestării de servicii publice și a protecției sociale. Îmbunătățirea eficienței cheltuielilor devine și mai importantă dacă se încearcă limitarea creșterii acestora fără a compromite nivelul serviciilor prestate.

În acest scop se au în vedere mai multe inițiative, cum ar fi un sistem de informare unificat și un punct de contact unic pentru transferurile sociale, redefinirea standardelor aplicabile serviciilor publice, ținând cont de aspectele de calitate, eventual cu o creștere a cofinanțării de către utilizatori. Programul preconizează că, alături de redresarea economică treptată, aceste inovații vor duce la scăderea cheltuielilor sociale ca pondere din PIB începând din 2011. În ceea ce privește veniturile, reforma fiscală din 2006, care a redus progresiv impozitele pe venit și pe profit, a eliminat treptat impozitul pe salarii și a introdus reduceri fiscale pentru investiții, avea obiectivul de a stimula oferta de forță de muncă și de a încuraja formarea de capital. Odată cu bugetul pentru 2010 a fost introdusă o nouă deducere fiscală pentru persoanele cu venituri reduse. Aceste modificări sunt finanțate parțial prin creșterea accizelor, care va fi urmată de alte creșteri anunțate în program, sarcina fiscală mutându-se astfel progresiv de la venituri, în special de la cele reduse, către impozitele indirecte. Alte inițiative din domeniul fiscal se referă la introducerea unor noi prevederi cu obiectivul de a încuraja combaterea evaziunii și a fraudei fiscale, pentru a ameliora colectarea impozitelor.

(14) Per ansamblu, strategia bugetară din 2010 prevăzută în program este conformă în linii mari cu recomandările adresate de Consiliu la 2 decembrie 2009 în temeiul articolului 126 alineatul (7). Începând din 2011, ținând cont de riscurile menționate mai sus, este posibil ca strategia bugetară să nu corespundă pe deplin acestor recomandări. Mai concret, măsurile generale de consolidare indicate pentru 2011-2013 trebuie detaliate, adoptate și implementate, iar planurile de consolidare pentru întreaga perioadă trebuie întărite pentru a răspunde riscurilor care ar putea decurge dintr-o creștere a PIB-ului mai slabă decât se prevăzuse și din derapajele în materie de cheltuieli sau de venituri. S-ar părea că această întărire este de asemenea justificată, având în vedere riscurile menționate mai sus care amenință sustenabilitatea pe termen lung. Ținând

⁽¹⁾ În concluziile din 10 noiembrie 2009 referitoare la sustenabilitatea finanțelor publice, „Consiliul solicită statelor membre să își canalizeze atenția asupra strategiilor orientate spre sustenabilitate în programele privind stabilitatea și convergența pe care urmează să le elaboreze” și „invită Comisia, alături de Comitetul pentru politică economică și de Comitetul economic și financiar, să continue elaborarea de metodologii pentru evaluarea sustenabilității pe termen lung a finanțelor publice în timp util pentru următorul raport privind sustenabilitatea”, care este prevăzut pentru 2012.

cont de aceste riscuri, efortul fiscal mediu pentru perioada 2010-2013 ar putea să nu atingă valoarea de 0,75 pp. din PIB recomandată de Consiliu.

- (15) În ceea ce privește datele necesare specificate în codul de conduită pentru programele de stabilitate și de convergență, programul prezintă o serie de lacune în privința datelor obligatorii și a celor opționale ⁽¹⁾. În recomandările sale din 2 decembrie 2009, formulate în temeiul articolului 126 alineatul (7) pentru a pune capăt situației de deficit excesiv, Consiliul a invitat totodată Slovenia să includă un raport cu privire la progresele înregistrate în punerea în aplicare a acestor recomandări într-un capitol separat din actualizările programului de stabilitate. Slovenia a respectat în linii mari această recomandare.

Concluzia generală este că programul prevede stabilizarea ponderii deficitului public general la 5,7 % din PIB în 2010 și reducerea treptată a acestuia ulterior, datorită unui efort de consolidare bazat pe cheltuieli și concentrat mai degrabă la sfârșitul perioadei, pentru a ajunge mult sub 3 % din PIB în 2013, care este termenul stabilit de Consiliu pentru corectarea deficitului excesiv. Ponderea datoriei brute ar urma să crească în continuare până în 2011, de la 34,4 % din PIB în 2009, pentru a se stabili ulterior la aproximativ 42 % din PIB. Ponderea deficitului și cea a datoriei s-ar putea dovedi mai mari decât cele vizate în întreaga perioadă de programare. Această posibilitate crește în timp și este legată de: (i) proiecțiile de venit optimiste pentru 2010, urmate de ipoteze de creștere optimiste pentru perioada de după 2011; (ii) posibilele depășiri ale plafoanelor de cheltuieli, având în vedere amploarea ajustării planificate, cumulată cu dinamica puternică observată în ultimii ani în special în domeniul cheltuielilor cu salariile și al transferurilor sociale, inclusiv pensiile; și (iii) faptul că măsurile de limitare a cheltuielilor nu au fost încă integral specificate și adoptate, unele dintre ele depinzând încă de rezultatele negocierilor cu partenerii sociali. Cu toate acestea, pentru a contribui la limitarea planificată a creșterii cheltuielilor, guvernul adoptă măsuri pentru întărirea controlului cheltuielilor și a cadrului fiscal. În plus, inițiativele planificate pentru creșterea eficienței sectorului public și raționalizarea serviciilor publice și a protecției sociale ar trebui să vizeze aceleași obiective.

Chiar dacă implementarea completă și coerentă a consolidării fiscale planificate implică revenirea la un excedent primar în 2013, rămân încă riscuri ridicate în ceea ce privește sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice. Stabilirea unui obiectiv pe termen mediu (OTM) mai ambițios și adoptarea și punerea în aplicare a modificării anunțate a formulei de indexare, precum și a unei noi reforme a pensiilor cu scopul de a limita creșterea semnificativă a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației ar putea răspunde acestor riscuri. Această reformă ar putea lua ca punct de pornire reforma pensiilor, care este planificată în două etape. În afară de revenirea la finanțe publice sănătoase, prioritățile principale ale economiei slovene sunt consolidarea rezistenței și recâștigarea competitivității pentru a putea beneficia din plin de relansarea economiei mondiale. Pentru aceasta este nevoie de o mai bună corelare a evoluției salariilor cu cea a productivității și de punerea în practică a unor reforme structurale.

Având în vedere evaluarea de mai sus și în lumina recomandării emise la 2 decembrie 2009 în conformitate cu articolul 126 alineatul (7) TFUE, Slovenia este invitată:

- (i) să implementeze riguros măsurile de consolidare prevăzute în 2010 și să reducă deficitul sub valoarea de referință de 3 % din PIB până în 2013, conform planificării, precizând, adoptând și aplicând măsurile indicate de limitare a cheltuielilor, în conformitate cu efortul fiscal anual mediu recomandat de Consiliu în temeiul articolului 126 alineatul (7) și fiind pregătită în același timp să adopte măsuri de consolidare suplimentare în cazul în care se concretizează riscurile legate de faptul că scenariul macroeconomic al programului este mai favorabil decât cel aflat la baza recomandării în temeiul articolului 126 alineatul (7);
- (ii) să continue eforturile de întărire a controlului cheltuielilor și a caracterului obligatoriu al planurilor bugetare multianuale și să îmbunătățească eficiența și eficacitatea cheltuielilor publice;
- (iii) ținând cont de importanța creștere preconizată a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației, să continue reformarea sistemului de pensii și să stabilească un OTM mai ambițios, care să ia în calcul în măsură suficient de mare datoriile aferente îmbătrânirii populației.

Tabel comparativ al principalelor previziuni macroeconomice și bugetare

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
PIB real (variație %)	PS ian 2010	3,5	-7,3	0,9	2,5	3,7	3,5
	COM nov 2009	3,5	-7,4	1,3	2,0	n.a.	n.a.
	PS aprilie 2009	3,5	-4,0	1,0	2,7	n.a.	n.a.
Inflație IAPC (%)	PS ian 2010 ⁽⁴⁾	5,7	1,0	1,5	2,5	2,7	2,7
	COM nov 2009	5,5	0,9	1,7	2,0	n.a.	n.a.
	PS aprilie 2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

⁽¹⁾ Mai exact, lipsesc datele privind capacitatea/necesarul net de finanțare în raport cu restul lumii.

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
Deviație PIB ⁽¹⁾ (% din PIB potențial)	PS ian 2010	5,7	- 3,4	- 3,9	- 3,2	- 1,5	0,1
	COM nov 2009 ⁽²⁾	5,7	- 3,3	- 3,3	- 2,8	n.a.	n.a.
	PS aprilie 2009	4,4	- 2,3	- 3,5	- 3,1	n.a.	n.a.
Capacitate/necesar net de finanțare în raport cu restul lumii (% din PIB)	PS ian 2010	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
	COM nov 2009	- 6,0	- 0,7	- 0,1	- 0,5	n.a.	n.a.
	PS aprilie 2009	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Venituri la bugetul general (% din PIB)	PS ian 2010	42,4	42,4	43,2	42,9	42,7	42,5
	COM nov 2009	42,4	43,2	43,2	42,9	n.a.	n.a.
	PS aprilie 2009	42,7	41,9	42,4	42,4	n.a.	n.a.
Cheltuielile bugetului general (% din PIB)	PS ian 2010	44,2	48,1	48,9	47,1	45,9	44,2
	COM nov 2009	44,2	49,5	50,2	49,9	n.a.	n.a.
	PS aprilie 2009	43,6	47,1	46,4	45,8	n.a.	n.a.
Soldul bugetului general (% din PIB)	PS ian 2010	- 1,8	- 5,7	- 5,7	- 4,2	- 3,1	- 1,6
	COM nov 2009	- 1,8	- 6,3	- 7,0	- 6,9	n.a.	n.a.
	PS aprilie 2009	- 0,9	- 5,1	- 3,9	- 3,4	n.a.	n.a.
Sold primar (% din PIB)	PS ian 2010	- 0,7	- 4,6	- 3,9	- 2,3	- 1,1	0,4
	COM nov 2009	- 0,7	- 4,8	- 5,1	- 4,9	n.a.	n.a.
	PS aprilie 2009	0,2	- 3,6	- 2,2	- 1,6	n.a.	n.a.
Sold ajustat ciclic ⁽¹⁾ (% din PIB)	PS ian 2010	- 4,3	- 4,2	- 4,0	- 2,8	- 2,4	- 1,6
	COM nov 2009	- 4,5	- 4,8	- 5,4	- 5,6	n.a.	n.a.
	PS aprilie 2009	- 2,9	- 4,1	- 2,3	- 2,0	n.a.	n.a.
Sold structural ⁽³⁾ (% din PIB)	PS ian 2010	- 4,3	- 4,2	- 4,0	- 2,8	- 2,4	- 1,6
	COM nov 2009	- 4,5	- 4,7	- 5,4	- 5,6	n.a.	n.a.
	PS aprilie 2009	- 2,9	- 4,1	- 2,3	- 2,0	n.a.	n.a.
Datorie publică brută (% din PIB)	PS ian 2010	n.a.	34,4	39,6	42,0	42,7	42,1
	COM nov 2009	22,5	35,1	42,8	48,2	n.a.	n.a.
	PS aprilie 2009	22,8	30,5	34,1	36,3	n.a.	n.a.

Observații:

(1) Deviațiile PIB și soldurile ajustate ciclic din programe, astfel cum au fost recalculate de serviciile Comisiei pe baza informațiilor din programe.

(2) Pe baza unei creșteri potențiale estimate de 3,3 %, 1,2 %, 1,2 % și respectiv 1,4 % în perioada 2008-2011.

(3) Sold ajustat ciclic, excluzând măsurile cu caracter excepțional și alte măsuri temporare. Măsurile cu caracter excepțional și măsurile temporare lipsesc conform ultimului program și se cifrează la 0,1 % din PIB în 2009, cu efect de creștere a deficitului, în previziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009.

(4) Proiecții privind inflația IPC în loc de IAPC.

Sursă:

Programul de stabilitate (PS); Previziunile serviciilor Comisiei din toamna anului 2009 (COM); calculele serviciilor Comisiei.

II

(Comunicări)

COMUNICĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI
ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

COMISIA EUROPEANĂ

**Autorizație pentru ajutoarele de stat acordate în conformitate cu articolele 107 și 108 din Tratatul
privind funcționarea Uniunii Europene**

Cazuri față de care Comisia nu prezintă obiecții

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2010/C 144/06)

Data adoptării deciziei	27.1.2010
Numărul de referință al ajutorului	NN 65/09
Stat membru	Regatul Unit
Regiune	Northern Ireland
Titlu (și/sau numele beneficiarului)	City of Derry Airport – Additional costs
Temei legal	Articles 17(1) and 24(1) of the Airports (Northern Ireland) Order 1994
Tipul măsurii	Ajutor individual
Obiectiv	Dezvoltare sectorială, Dezvoltare regională
Forma de ajutor	Subvenție directă, Împrumut cu dobândă redusă
Buget	Buget anual: 19,36 milioane GBP
Valoare	100 %
Durată (perioadă)	—
Sectoare economice	Transporturi aeriene
Numele și adresa autorității de acordare a ajutorului	Department of Regional Development Northern Ireland Ports and Public Transport Division Room 319 10-18 Adelaide Street Belfast BT2 8GB UNITED KINGDOM
Alte informații	—

Textul deciziei în limba (limbile) originală (originale), din care au fost înlăturate toate informațiile confidențiale, poate fi consultat pe site-ul:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/state_aids_texts_ro.htm

Data adoptării deciziei	24.3.2010
Numărul de referință al ajutorului	N 37/10
Stat membru	Cipru
Regiune	—
Titlu (și/sau numele beneficiarului)	Θέσπιση καθεστώτος φορολόγησης χωρητικότητας για τις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές (Introduction of a tonnage tax scheme in favour of international maritime transport)
Temei legal	Ο περί εμπορικής ναυτιλίας (τέλη και φορολογικές διατάξεις) νομός του 2010
Tipul măsurii	Regim de ajutoare
Obiectiv	Dezvoltare sectorială
Forma de ajutor	Reducerea ratei de impozitare
Buget	Buget anual: 1,5 milioane EUR
Valoare	—
Durată (perioadă)	1.1.2010-31.12.2019
Sectoare economice	Transporturi maritime și de coastă
Numele și adresa autorității de acordare a ajutorului	Department of Merchant Shipping, Kyllinis Str. Mesa Geitonia 4007 Limassol CYPRUS
Alte informații	—

Textul deciziei în limba (limbile) originală (originale), din care au fost înlăturate toate informațiile confidențiale, poate fi consultat pe site-ul:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/state_aids_texts_ro.htm

Data adoptării deciziei	30.3.2010
Numărul de referință al ajutorului	N 65/10
Stat membru	Regatul Unit
Regiune	—
Titlu (și/sau numele beneficiarului)	Amendments to the Renewables Obligation Certificates (ROCs) scheme
Temei legal	s 32 of the Electricity Act 1989 (1989 Chapter 29), as amended by ss 37-40 of the Energy Act 2008 (2008 Chapter 32). Implemented by the Renewables Obligation Order 2009 (No 785) to be amended by Renewables Obligation Order 2010
Tipul măsurii	Regim de ajutoare
Obiectiv	Protecția mediului
Forma de ajutor	Tranzacții efectuate în alte condiții decât cele de pe piață
Buget	Buget global: 2,298 milioane GBP

Valoare	100 %
Durată (perioadă)	1.4.2010-31.3.2020
Sectoare economice	Energie
Numele și adresa autorității de acordare a ajutorului	UK Department for Energy and Climate Change (DECC) Renewables Obligation, Area A 3 Whitehall Place London SW1A 2AW UNITED KINGDOM
Alte informații	—

Textul deciziei în limba (limbile) originală (originale), din care au fost înlăturate toate informațiile confidențiale, poate fi consultat pe site-ul:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/state_aids_texts_ro.htm

Data adoptării deciziei	19.4.2010
Numărul de referință al ajutorului	N 81/10
Stat membru	Germania
Regiune	—
Titlu (și/sau numele beneficiarului)	Bund: Änderung der Steuerermäßigung für Biokraftstoffe 421-40304/0025
Temei legal	§ 50 Energiesteuergesetz vom 15. Juli 2006 (BGBl. I S. 1534; 2008, 660; 2008, 1007), zuletzt geändert durch Gesetz vom 17. Juli 2009 (BGBl. I S. 2444)
Tipul măsurii	Regim de ajutoare
Obiectiv	Protecția mediului
Forma de ajutor	Reducerea ratei de impozitare
Buget	Buget anual: 52 milioane EUR Buget global: 281 milioane EUR
Valoare	—
Durată (perioadă)	1.1.2009-31.12.2012
Sectoare economice	Industria de prelucrare
Numele și adresa autorității de acordare a ajutorului	Bundesministerium der Finanzen Dienstsitz Berlin Wilhelmstraße 97 10117 Berlin DEUTSCHLAND
Alte informații	—

Textul deciziei în limba (limbile) originală (originale), din care au fost înlăturate toate informațiile confidențiale, poate fi consultat pe site-ul:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/state_aids_texts_ro.htm

IV

(Informări)

INFORMĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI ORGANISMELE
UNIUNII EUROPENE

COMISIA EUROPEANĂ

Rata de schimb a monedei euro ⁽¹⁾

2 iunie 2010

(2010/C 144/07)

1 euro =

Moneda	Rata de schimb	Moneda	Rata de schimb
USD dolar american	1,2218	AUD dolar australian	1,4641
JPY yen japonez	112,36	CAD dolar canadian	1,2848
DKK coroana daneză	7,4403	HKD dolar Hong Kong	9,5217
GBP lira sterlină	0,83345	NZD dolar neozeelandez	1,8058
SEK coroana suedeză	9,5668	SGD dolar Singapore	1,7230
CHF franc elvețian	1,4148	KRW won sud-coreean	1 497,50
ISK coroana islandeză		ZAR rand sud-african	9,3686
NOK coroana norvegiană	7,9220	CNY yuan renminbi chinezesc	8,3448
BGN leva bulgărească	1,9558	HRK kuna croată	7,2620
CZK coroana cehă	25,779	IDR rupia indoneziană	11 314,93
EEK coroana estoniană	15,6466	MYR ringgit Malaiezia	4,0234
HUF forint maghiar	275,88	PHP peso Filipine	57,089
LTL litas lituanian	3,4528	RUB rubla rusească	38,0630
LVL lats leton	0,7090	THB baht thailandez	39,818
PLN zlot polonez	4,1008	BRL real brazilian	2,2491
RON leu românesc nou	4,1873	MXN peso mexican	15,7618
TRY lira turcească	1,9317	INR rupie indiană	57,4060

(¹) Sursă: rata de schimb de referință publicată de către Banca Centrală Europeană.

Comunicarea Comisiei în cadrul aplicării Directivei 2002/40/CE**(Text cu relevanță pentru SEE)***(Publicarea titlurilor și referințelor standardelor armonizate sub directivă)*

(2010/C 144/08)

OES ⁽¹⁾	Referință și titlul standardului (și documentul de referință)	Referință la standardul înlocuit	Data de încetare a utilizării standardului înlocuit Nota 1
CENELEC	EN 50304:2009 Mașini de gătit, plite, cuptoare și grătare de fript electrice de uz casnic. Metode de măsurare a perfor- manțelor [IEC 60350:1999 (Modificat) + A1:2005 (Modificat) + A2:2008 (Modificat)]	EN 50304:2001 Nota 2.1	Data depășită (1.12.2009)

⁽¹⁾ OES: Organismul european de standardizare:

- CEN: Avenue Marnix 17, 1000 Bruxelles/Brussel, BELGIQUE/BELGIË, Tel. +32 25500811; Fax +32 25500819 (<http://www.cen.eu>);
- CENELEC: Avenue Marnix 17, 1000 Bruxelles/Brussel, BELGIQUE/BELGIË, Tel. +32 25196871; Fax +32 25196919 (<http://www.cenelec.eu>);
- ETSI: 650 route des Lucioles, 06921 Sophia Antipolis, FRANCE, Tel. +33 492944200; Fax +33 493654716 (<http://www.etsi.eu>).

Nota 1: În general data de încetarea a prezumției de conformitate va fi data de anulare („dow”), fixată de către Organizația de Standardizare Europeană dar se atrage atenția utilizatorilor acestor standarde că în unele cazuri excepționale această dată de retragere poate să fie alta.

Nota 2.1: Standardul nou (sau amendamentul) are același domeniu de aplicare ca și standardul înlocuit. La data precizată, standardul înlocuit încetează să dea prezumția de conformitate cu cerințele esențiale ale directivei.

Nota 3: În cazul amendamentelor, standardul de referință este EN CCCC:YYYY, amendamentele anterioare, dacă există și amendamentul nou citat. Standardul înlocuit (coloana 3) este deci constituit din EN CCCC:YYYY și amendamentele sale anterioare dacă există, dar fără amendamentul nou citat. La data precizată, standardul înlocuit încetează să dea prezumția de conformitate cu cerințele esențiale ale directivei.

NOTĂ:

- Standardele armonizate sunt adoptate de către organizațiile europene pentru standardizare în limba engleză (CEN și CENELEC le publică, de asemenea, în franceză și germană). Prin urmare, titlurile standardelor armonizate sunt traduse în toate celelalte limbi oficiale ale Uniunii Europene de către organismele naționale pentru standardizare. Comisia Europeană nu este responsabilă de corectitudinea titlurilor care au fost prezentate pentru publicarea în Jurnalul Oficial.

INFORMĂRI PROVENIND DE LA STATELE MEMBRE

Comunicarea Comisiei în temeiul articolului 16 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate

Obligații de serviciu public pentru servicii aeriene regulate

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2010/C 144/09)

Stat membru	Finlanda
Ruta vizată	Helsinki–Savonlinna–Helsinki
Data intrării în vigoare a obligațiilor de serviciu public	1 octombrie 2010
Adresa de la care se pot obține, în mod gratuit, textul, precum și informațiile și/sau documentele pertinente referitoare la obligația de serviciu public	Ministry of transport and communications Kirjaamo PB 31 FI-00023 Valtioneuvosto Helsinki SUOMI/FINLAND E-mail: kirjaamo@lvm.fi Fax +358 916028596 Internet: http://www.lvm.fi

Comunicarea Comisiei în temeiul articolului 16 alineatul (4) din Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate

Obligații de serviciu public pentru servicii aeriene regulate

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2010/C 144/10)

Stat membru	Finlanda
Ruta vizată	Helsinki–Varkaus–Helsinki
Data intrării în vigoare a obligațiilor de serviciu public	1 octombrie 2010
Adresa de la care se pot obține, în mod gratuit, textul, precum și informațiile și/sau documentele pertinente referitoare la obligația de serviciu public	Ministry of transport and communications Kirjaamo PB 31 FI-00023 Valtioneuvosto Helsinki SUOMI/FINLAND E-mail: kirjaamo@lvm.fi Fax +358 916028596 Internet: http://www.lvm.fi

Comunicarea Comisiei în temeiul articolului 17 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate

Invitație de participare la licitație pentru operarea de servicii aeriene regulate în conformitate cu obligațiile de serviciu public

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2010/C 144/11)

Stat membru	Finlanda
Rutele vizate	Rutele Helsinki–Savonlinna și/sau Helsinki–Varkaus
Perioada de valabilitate a contractului	1 octombrie 2010-31 decembrie 2013
Data limită de depunere a ofertelor	61 de zile de la data publicării prezentei comunicări
Adresa de la care se pot obține, în mod gratuit, textul invitației de participare la licitație, precum și informațiile și/sau documentele pertinente referitoare la licitația publică și la obligația de serviciu public	Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor Kirjaamo PB 31 FI-00023 Valtioneuvosto Helsinki SUOMI/FINLAND E-mail: kirjaamo@lvm.fi Fax +358 916028596 Internet: http://www.lvm.fi

V

(Anunțuri)

PROCEDURI ADMINISTRATIVE

COMISIA EUROPEANĂ

CERERE DE PROPUNERI – EACEA/12/10

Programul „Tineretul în acțiune”

Acțiunea 4.5 – Sprijin pentru activitățile de informare destinate tinerilor și persoanelor care lucrează în domeniul tineretului și în organizațiile de tineret

(2010/C 144/12)

1. Obiective și descriere

Scopul prezentei cereri de propuneri este sprijinirea proiectelor care promovează acțiunile de informare și comunicare cu dimensiune europeană care se adresează tinerilor și liderilor organizațiilor de tineret. Proiectele propuse trebuie să îmbunătățească diseminarea informațiilor de calitate și să sporească accesul tinerilor la informații și la diverse canale de comunicare atât la nivel național, cât și la nivel european. Proiectele vor avea ca obiectiv pe termen lung încurajarea participării tinerilor la viața publică și facilitarea valorificării potențialului acestora ca cetățeni europeni activi și responsabili.

Prin prezenta cerere de propuneri se oferă finanțare proiectelor.

Se va acorda prioritate acelor proiecte care reflectă cel mai bine prioritățile permanente ale Programului „Tineretul în acțiune”:

- participarea tinerilor;
- diversitatea culturală;
- cetățenia europeană;
- incluziunea tinerilor cu mai puține oportunități.

De asemenea, se va acorda prioritate proiectelor care reflectă următoarele priorități anuale ale cererii de propuneri:

- educația în domeniul mass-mediei;
- aspectele globale care îi afectează pe tineri, precum schimbările climatice, dezvoltarea durabilă, migrația și Obiectivele de dezvoltare ale mileniului ⁽¹⁾.

Beneficiarii finali ai acestor proiecte sunt tinerii și persoanele care lucrează în sectorul tineretului, fie în structurile și organizațiile de tineret, fie în cadrul autorităților regionale și locale.

2. Candidați eligibili

Propunerile trebuie să fie prezentate de organizații nonprofit. Aceste organizații pot fi:

- organizații neguvernamentale (ONG-uri);
- organisme publice la nivel regional sau local; sau
- consilii naționale pentru tineret.

(1) Mai multe informații sunt disponibile la: <http://www.undp.org/mdg/basics.shtml>

Candidații trebuie să fie – la data-limită specificată pentru depunerea propunerilor – înregistrați legal de cel puțin doi (2) ani în una dintre țările participante la program. Țările participante la program sunt următoarele:

- statele membre ale Uniunii Europene ⁽¹⁾: Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Polonia, Portugalia, România, Slovacia, Slovenia, Spania, Suedia, Regatul Unit;
- acele țări din cadrul Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS) care sunt parte la Acordul privind Spațiul Economic European (SEE): Islanda, Liechtenstein și Norvegia;
- țările candidate pentru care s-a stabilit o strategie de preaderare, în conformitate cu principiile generale și termenii și condițiile generale prevăzute în acordurile-cadru încheiate cu aceste țări în vederea participării acestora la programele al UE: Turcia.

Proiectele trebuie să includă parteneri din cel puțin două (2) țări participante la program diferite (inclusiv organizația candidată), dintre care cel puțin un (1) stat membru al UE.

Prezenta cerere de propuneri este deschisă organizațiilor private care își desfășoară activitatea în domeniul informării și comunicării, cu condiția ca aceste organizații să ia parte la proiect fără scop lucrativ. Se înțelege că aceste entități private pot participa doar în calitate de cobeneficiari (parteneri) la prezenta cerere de propuneri și nu pot prezenta candidaturi în calitate de coordonator (candidat).

3. Acțiuni și propuneri eligibile

Proiectul trebuie să includă activități de natură nelucrativă care au legătură cu domeniul tineretului și educației nonformale.

Proiectele trebuie să înceapă între 1 ianuarie 2011 și 31 martie 2011. Acestea vor avea o durată minimă de 12 luni și o durată maximă de 18 luni.

Vor fi luate în considerare doar propunerile dactilografiate depuse în una dintre limbile oficiale ale UE, utilizând formularul de cerere oficial, completat integral, și trimise până la termenul specificat (10 septembrie 2010). Cererea trebuie trimisă ca pachet unic și într-un singur exemplar (documentul original). Cererea trebuie să fie datată și semnată (sunt necesare semnăturile originale) de către persoana autorizată să încheie angajamente obligatorii din punct de vedere juridic în numele organizației candidate.

Formularul de cerere trebuie să fie însoțit de o scrisoare oficială din partea organizației candidate, de documente care atestă capacitatea financiară și operațională a acesteia și toate celelalte documente menționate în formularul de cerere.

Candidații trebuie să depună un buget care să fie echilibrat din punctul de vedere al cheltuielilor și veniturilor și să respecte plafonul de cofinanțare comunitară, fixat la 80 % din cheltuielile eligibile totale ale proiectului, valoarea subvenției maxime fiind fixată la 100 000 EUR.

4. Criterii de atribuire

Cererile eligibile vor fi evaluate pe baza următoarelor criterii:

Criterii calitative

Criteriile calitative vor reprezenta 80 % din punctajul disponibil în cadrul procedurii de evaluare (coeficientul 4).

- Relevanța proiectului în raport cu obiectivele și prioritățile cererii de propuneri (30 %)

În acest sens, vor fi evaluate următoarele aspecte:

- (a) proiectul se încadrează în obiectivele generale ale programului „Tineretul în acțiune”;
- (b) proiectul se încadrează în obiectivele și prioritățile prezentei cereri de propuneri.

⁽¹⁾ Persoanele din țările și teritoriile de peste mări și, după caz, instituțiile publice sau private cu sediul în aceste țări și teritorii, sunt eligibile în cadrul programului „Tineretul în acțiune” în funcție de regulile programului și de cele care se aplică în statul membru cu care au legătură acestea. O listă a acestor țări și teritorii de peste mări este prezentată în anexa 1A la Decizia 2001/822/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2001 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Comunitatea Europeană („decizie de asociere peste mări”) JO L 314, 30.11.2001: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2001D0822:20011202:EN:PDF>

— Calitatea proiectului și a metodelor de lucru pe care acesta le cuprinde (50 %)

În acest sens, vor fi evaluate următoarele aspecte:

- (a) domeniul de aplicare al proiectului; cu alte cuvinte, efectul său multiplicator și, în special, impactul său durabil, precum și viabilitatea sa pe termen lung;
- (b) calitatea superioară a programului de lucru în termeni de conținut și metodologie, claritate și consecvență;
- (c) caracterul transnațional și multilingvistic al activităților și produselor dezvoltate;
- (d) implicarea activă a tinerilor în proiect;
- (e) vizibilitatea proiectului și calitatea măsurilor care vizează diseminarea și valorificarea rezultatelor proiectului;
- (f) calitatea parteneriatului și, în special, claritatea sarcinilor, descrierea rolului real al partenerilor în cadrul cooperării, precum și experiența și motivația partenerilor de a organiza proiectul;
- (g) concordanța bugetului cu activitățile planificate în cadrul programului de lucru.

Criterii cantitative

Criteriile cantitative vor reprezenta 20 % din punctajul disponibil în cadrul procedurii de evaluare (coeficient 1).

— Profilul și numărul participanților și al promotorilor implicați în proiect (20 %)

- (a) numărul partenerilor implicați în proiect și numărul de țări incluse în parteneriat;
- (b) numărul tinerilor și lucrătorilor din domeniul tineretului direct implicați în proiect.

5. Buget

Bugetul total alocat cofinanțării proiectelor în conformitate cu prezenta cerere de propuneri este estimat la 1 000 000 EUR.

Asistența financiară din partea agenției nu se acordă pentru mai mult de 80 % din totalul cheltuielilor eligibile ale unui proiect. Subvenția maximă nu depășește 100 000 EUR.

Agenția își rezervă dreptul de a nu alocă toate fondurile disponibile.

6. Termenul de depunere a propunerilor

Propunerile trebuie trimise **cel târziu la 10 septembrie 2010** la următoarea adresă:

Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură
Programul „Tineretul în acțiune” – EACEA/12/10
BOUR 4/029
Avenue du Bourget 1
1140 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

- prin poștă, data expedierii fiind dovedită de ștampila poștei;
- printr-o companie de curierat rapid, data primirii de către compania respectivă fiind considerată dovadă a expedierii (o copie a chitanței originale privind data de depunere trebuie să fie inclusă în formularul de cerere).

Cererile trimise prin fax sau e-mail nu vor fi acceptate.

7. Informații suplimentare

Orientările detaliate destinate candidaților și formularele de cerere sunt disponibile pe internet la următoarea adresă: http://eacea.ec.europa.eu/youth/funding/2010/call_action_4_5_en.php

Cererile de subvenționare trebuie să utilizeze formularul de cerere conceput special în acest scop și să conțină toate anexele și informațiile necesare.

2010/C 144/11	Comunicarea Comisiei în temeiul articolului 17 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 1008/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind normele comune pentru operarea serviciilor aeriene în Comunitate – Invitație de participare la licitație pentru operarea de servicii aeriene regulate în conformitate cu obligațiile de serviciu public ⁽¹⁾	34
---------------	---	----

V Anunțuri

PROCEDURI ADMINISTRATIVE

Comisia Europeană

2010/C 144/12	Cerere de propuneri – EACEA/12/10 – Programul „Tineretul în acțiune” – Acțiunea 4.5 – Sprijin pentru activitățile de informare destinate tinerilor și persoanelor care lucrează în domeniul tineretului și în organizațiile de tineret	35
---------------	--	----

⁽¹⁾ Text cu relevanță pentru SEE

Prețul abonamentelor în 2010
(fără TVA, inclusiv cheltuieli de transport pentru expediere simplă)

Jurnalul Oficial al UE, seriile L+C, numai versiunea tipărită	22 de limbi oficiale ale UE	1 100 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seriile L+C, versiunea tipărită + CD-ROM, ediție anuală	22 de limbi oficiale ale UE	1 200 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria L, numai versiunea tipărită	22 de limbi oficiale ale UE	770 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seriile L+C, CD-ROM, ediție lunară (cumulat)	22 de limbi oficiale ale UE	400 EUR pe an
Supliment la Jurnalul Oficial (seria S – Anunțuri de achiziții publice), CD-ROM, ediție bisăptămânală	Multilingv: 23 de limbi oficiale ale UE	300 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria C – Anunțuri de concurs	Limbă (limbi) în funcție de concurs	50 EUR pe an

Abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, care apare în limbile oficiale ale Uniunii Europene, este disponibil în 22 de versiuni lingvistice. Jurnalul Oficial cuprinde seriile L (Legislație) și C (Comunicări și informări).

Pentru fiecare versiune lingvistică se încheie un abonament separat.

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 920/2005 al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial L 156 din 18 iunie 2005, care prevede că, temporar, instituțiile Uniunii Europene nu au obligația de a redacta toate actele în irlandeză și nici de a le publica în această limbă, Jurnalele Oficiale publicate în limba irlandeză se comercializează separat.

Abonamentul la Suplimentul Jurnalului Oficial (seria S – Anunțuri de achiziții publice) cuprinde toate cele 23 de versiuni lingvistice oficiale într-un singur CD-ROM multilingv.

La cerere, abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* conferă dreptul de a primi diverse anexe ale Jurnalului Oficial. Abonaților li se semnalează apariția anexelor printr-un aviz către cititori inclus în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Formatul CD-ROM va fi înlocuit în cursul anului 2010 cu formatul DVD.

Distribuire și abonamente

Abonamente la diverse periodice destinate vânzării, precum abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, pot fi contractate prin agențiile noastre de vânzări.

Lista agențiilor de vânzări este disponibilă la adresa:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_ro.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) oferă acces direct și gratuit la dreptul Uniunii Europene. Acest site permite consultarea *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, inclusiv a tratatelor, a legislației, a jurisprudenței și a actelor pregătitoare ale legislației.

Pentru mai multe informații despre Uniunea Europeană, consultați: <http://europa.eu>

